Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 13 (263) ◆ Вівторок, 28 січня 1992 року ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам 10 коп.).

У РЯДОВА комісія по оперативному вирішенню питань, пов'язаних із введенням в обіг купонів багаторазового використання, повідомляє, що пенсіонери, які з поважних причин не отримали купони в січні, мають право отримати їх у лютому.

У МІНІСТЕРСТВІ закордонних справ України перший заступник міністра М. П. Макаревич вручив генеральному консулу Австрійської Республіки Міхаелю Венінгеру екзекватуру на здійснення ним консульських повноважень на території України.

Зразу ж після цього генеральний консул і перший заступник міністра за дорученням своїх урядів підписали протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Австрією.

П ЕРСПЕКТИВИ двосторонніх відносин, а також проблеми розвитку СНД обговорювалися в Мінську під час зустрічі глави білоруського парламенту Шушкевича з міністром закордонних справ Португалії ді Піньейру. Після переговорів голова Верховної Ради Бєларусі зазначив, що «бачить непогані можливості співпраці з Португалією, яка, будучи нині головою Європейського співтовариства, сприятиме встановленню добрих взаємин з багатьма країнами Європи». У свою чергу ді Піньейру висловив готовність допомогти Бєларусі посісти гідне місце в загальноєвропейському просторі.

9

СЕВАСТОПОЛЬ НА ПОРОЗІ НОВОЇ ІСТОРІЇ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

12

ТРАГЕДІЯ ПІД КРУТАМИ

— це історичний урок, який нагадує, що ціна вагань, зволікань у створенні надійних боєздатних частин може бути завеликою.

13

...ПЛЮС ІНВАЛІДИЗАЦІЯ ВСІЄЇ КРАЇНИ

Хоча й існують орієнтири, за якими хвороби визнають викликаними виробництвом, безліч професій залишається поза увагою профпатологів. Не дивно тому, що кількість профзахворювань у нас дуже мала порівняно з іншими країнами.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

27 січня відбулось засідання Президії Верховної Ради України, на якому у центрі уваги були питання порядку денного 5 сесії Верховної Ради України. Президія погодилася з пропозицією комісії з питань гласності та засобів масової інформації щодо порядку висвітлення роботи сесії.

Розглянуто інші питання державного життя республіки.

Віз засідання Президії Голова Верховної Ради І. С. Плющ.

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

24 січня під головуванням першого віце-прем'єр-міністра К. І. Масика відбулося чергове засідання Кабінету міністрів України.

Гострі і тривалі дебати розгорнулися довкола основного питання — про комерціалізацію державної торгівлі. З інформацією виступив державний міністр з питань власності і підприємництва України В. Т. Лановий. Враховуючи обмін думками, результати обговорення проекту постанови з цього приводу на місцях, Кабінет міністрів України принципово погодився з ідеєю комерціалізації державної торгівлі. Виходячи з того, що об'єкти державної торгівлі належать комунальним службам, вирішено доручити авторам проекту виробити відповідні рекомендації щодо строків і механізму впровадження комерціалізації державної торгівлі.

«ЩОБ НЕ БУЛО ІЛЮЗІЙ І РОЗЧАРУВАНЬ»

У столиці України перебуває член німецького парламенту, представник соціал-демократичної партії професор Інгомар Хайхлер. Мета його приїзду — ознайомлення з політикою та економічною ситуацією в Україні. До певної міри визначення позиції — де, в якій сфері і з ким співробітничати.

Тому і робочий тиждень у депутата бундестагу буде надзвичайно насичений. Зустрічі з політиками, економістами, підприємцями, а також з колгоспниками Обухівського району Київської області, робітниками заводу «Електронмаш»...

— Я приїхав до Києва, щоб з'ясувати можливості обох сторін, щоб у нашому майбутньому співробітництві було якомога менше ілюзій і розчарувань, — сказав депутат бундестагу в інтерв'ю нашому кореспонденту.

Інтерв'ю з Інгомаром Хайхлером ви можете прочитати в одному з наступних номерів нашої газети.

ПРО ВІДКРИТТЯ П'ЯТОЇ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ДВАНАДЦЯТОГО СКЛИКАННЯ

Відкриття п'ятої сесії Верховної Ради України дванадцятого скликання відбудеться 28 січня 1992 року об 11-й годині ранку в Сесійному залі Верховної Ради України.

ЩЕ Й ЕКОНОМІЧНА КРИЗА

Продовжує надходити суперечлива інформація про ситуацію в грузинських містах Поті та Зугдіді. Як Військова рада, так і прихильники Гамсахурдіа заявили, що контролюють ці важливі стратегічні центри. Агентство Інтерфакс повідомило: в Поті повсюди видно тільки озброєних прихильників президента. Однак під час зустрічі з журналістами виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Сігуа сказав, що згідно з домовленостями в найближчі 2—3 дні військові формування, які підтримують Гамсахурдіа, залишать ці два міста. Відповідаючи на запитання ТАРС про стан економіки, він повідомив про підвищення найближчими днями в республіці цін на хліб та проїзд у громадському транспорті. Сігуа також підкреслив, що кризова ситуація в економіці спричинена нестачею енергоносіїв, тому в Грузії зупинено всі підприємства. За його словами, уряд намагається виправити ситуацію і проводить переговори з державами СНД і західними країнами про термінову допомогу продуктами і пальним.

Тим часом, як повідомило агентство Рейтер, в Тбілісі 300 прихильників президента блокують будівлю уряду, де перебуває Сігуа.

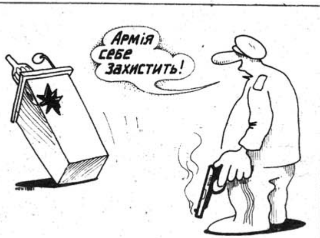
СТРАЖДАЮТЬ МИРНІ ЖИТЕЛІ

Продовжуються масовані обстріли азербайджанськими військовими формуваннями столиці Нагірного Карабаху. Містові завдано значних руйнувань, четверо осіб поранено. Під час нападу на село Карантах Шушинського району семеро чоловік було вбито і чотирнадцять поранено. Агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що азербайджанські бойовики застосовують бронетранспортери та артилерію.

16

ЯКИЙ САВА, ТАКА Й СЛАВА...

ЛИСТ ГАВРИЛА З МОЗАМБІКА КОМЕНДАНТОВІ МОСКОВСЬКОГО КРЕМЛЯ

Україна — Канада: відносини розвиваються

Насиченим був дводенний візит у столицю України міністра закордонних справ Канади Барбари Макдугалл. Актуальні проблеми, що становлять взаємний інтерес, було обговорено 27 січня в ході розмови міністра закордонних справ Канади з Президентом України Леонідом Кравчуком.

У ході розмови було підкреслено, що Україна не відмовляється від погашення своєї частини зовнішнього боргу колишнього СРСР, але наполягає на справедливому визначенні розміру цієї частини, має намір виступити з відповідною заявою з цього питання.

Глава зовнішньополітичного відомства Канади заявила, зокрема, що в її країні з розумінням ставляться до тих труднощів, які переживає зараз Україна, і готові подати їй допомогу.

Про розширення і поглиблення двосторонніх зв'язків по лінії зовнішньополітичних відомств йшла мова під час зустрічі Барбари Макдугалл з міністром закордонних справ України Анатолієм Зленком.

З 27 січня в Києві почало функціонувати посольство Канади, а Генеральний консул Нестор Гайовський став тимчасовим повіреним у справах Канади в Україні.

Іван САЙКО, Олексій ТРОЦЕНКО, кор. УКРІНФОРМ.

Єгипет готовий співробітничати

З 24 по 26 січня в Києві перебувала велика урядова делегація Арабської Республіки Єгипет на чолі із заступником прем'єр-міністра країни, міністром планування АРЄ паном К. Ель-Ганзурі.

Її прийняв Президент України Л. Кравчук, якому було вручено особистого листа від президента АРЄ Х. Мубарака. Глава делегації К. Ель-Ганзурі та міністр закордонних справ України А. Зленко підписали спільне комюніке про встановлення дипломатичних відносин між двома державами. Тобто АРЄ стала першою арабською країною, яка висловила намір розвивати весь комплекс двосторонніх зв'язків з Україною.

Що ж зацікавило Єгипет в Україні? Відповідаючи на це запитання під час прес-конференції, К. Ель-Ганзурі повідомив, що 60 відсотків устаткування, іншого імпорту з колишнього СРСР поступало з України. Тому для єгиптян важливо зберегти і розширити вже існуючі зв'язки. Зі свого боку міністр зовнішньоекономічних зв'язків України В. Кравченко додав: вже розглядаються можливості утворення україно-єгипетського торгового дому, залучення єгипетських банкірів до участі в міжнародному інвестиційному банку України, створення спільних підприємств тощо.

Щодо співробітництва у сфері політики, то й тут є широкі перспективи. Зокрема, за словами представника МЗС В. Нагайчука, можливими є спільні дії двох членів ООН — України та Єгипту — в справі врегулювання близькосхідного конфлікту.

Олексій ЄВСІКОВ.

В. П. Фокін: «Ми провели плідні переговори з Президентом Росії»

— Наші переговори з Б. М. Єльциним були дуже плідними і ми повернулися з почуттям задоволення, хоча й не маємо особливих ілюзій, — сказав в аеропорту відразу ж після повернення з Москви в інтерв'ю кореспондентові Укрінформ Прем'єр-міністр України В. П. Фокін. Він очолював делегацію представників шахтарських колективів Донбасу і керівників ряду великих промислових підприємств, яка 24 січня зустрілася з Президентом Росії. Мова йшла про відновлення як зв'язків між окремими підприємствами, так і тих, що передбачені економічною угодою між Україною і Росією.

Свою оцінку переговорів В. П. Фокін пояснив так: справа в тому, що останнім часом через недопоставки з Росії склалася надзвичайно складна ситуація у роботі підприємств України. Особливо постраждали підприємства базових галузей — вугільної, металургійної, машинобудівної. Наприклад, сьогодні близько 50 шахт зупинилися через відсутність лісу, який іде на кріпильні стояки, що гарантують безпеку роботи шахтарів. У нас є угода з Росією, підкреслив Прем'єр-міністр, про те, що нам буде поставлено у нинішньому році близько 3 мільйонів кубометрів деревини. Однак на сьогодні підписано договорів тільки на 242 тисячі. До речі, коли про це від нас дізнався Борис Єльцин, він відразу ж знайшов двох міністрів і доручив їм, щоб не пізніше, ніж через тиждень, ці питання було вирішено.

— У мене, чесно кажучи, впевненості у тому, що знайдемо взаєморозуміння в Москві, спочатку не було, — говорить О. С. Дубовик з виробничого об'єднання «Артемвугілля». — Але зустріч пройшла успішно, досягнуто угоди. Я вважаю цю поїздку плідною і обнадійливою.

— Ми повідомили також Президента Росії про надзвичайно складні умови, в яких працюють наші підприємства машинобудівної і радіоелектронної промисловості, — сказав В. П. Фокін. — Так виходить, що без комплектуючих, які надходять з Росії, ми не можемо забезпечити випуск продукції, велика частина якої йде у Росію ж. Тобто у цій неоголошеній війні переможців бути не може. Ми однаково страждаємо. Тому насамперед нам треба прагнути до досягнення згоди і співробітництва. Іще раз підкреслюю, що у нас з керівництвом Росії відбулася дуже плідна зустріч, і я вірю в те, що відбудуться позитивні зміни.

Відповідаючи на запитання, чи не обговорювалася під час зустрічі проблема Криму, яку знову порушили депутати російського парламенту, В. П. Фокін відзначив.

— Це питання було однією з тем нашої розмови, і з неї я можу зробити висновок, що Президент Росії не підтримує депутатів. Як було підкреслено під час розмови, він дотримується угоди, підписаної керівниками країн, які увійшли до СНД.

Олексій ПЕТРУНЯ, кор. УКРІНФОРМ.

Пішли шукати стояків

Шахти виробничого об'єднання «Добропільвугілля» не є винятком на загальному тлі тотальної нестачі лісоматеріалів, необхідних для проходження та кріплення підземних виробок. На поточний рік рідне міністерство виділило об'єднанню 92 тисячі кубометрів лісу. Постачальники прийняли до виконання 50 тисяч. На сьогодні шахти одержали десь близько 40 тисяч кубометрів лісу.

Але суть справи полягає в тому, що відвантаження ще 10 тисяч просто припинилося.

Боржниками українських шахтарів як були, так і залишаються російські лісопромислові комбінати з Тюмені, Красноярського краю тощо. Зміни на краще видаються вельми проблематичними. Як вважають спеціалісти, два-три місяці шахти ще сяк-так протягнуть, вибираючи держрезерв, що існує на кожному підприємстві і за кращих часів вважався недоторканним запасом. Ну, а далі, як кажуть, цілковита темрява.

Та годі про майбутнє. Вже сьогодні шахтарям доводиться працювати з коліс. Одержуючи наряд, бригади та ланки видобувних і прохідницьких дільниць часто не знають, як і чим вони будуть працювати під землею. Доводиться з ризиком для життя нишпорити по старих виробках, щоб знайти кріпильний стояк.

Нерідко на шахтах доводиться чути, що там ладні вже погодитись на якусь альтернативу, скажімо, одержувати ліс не через централізоване постачання. Але ж комерційні ціни більшості вугільних підприємств просто не під силу. Наприклад, у тому ж виробничому об'єднанні «Добропільвугілля» лише одна шахта — імені РСЧА — вдалася до послуг місцевого комерційного центру і відрядила своїх людей до Комі на заготівлю лісу. Звідти на підприємство вже надійшли його перші партії. Такий варіант пропонувався й іншим шахтам, але... Воно й зрозуміло: на балансі переважної більшості шахт замість хоча б незначного прибутку — величезні суми кредитів.

Кабінет міністрів України намагався якось виправити критичне становище, запропонувавши вуглевидобувним об'єднанням цукор, який ті могли б обміняти на ліс. Але цей захід може допомогти шахтарям Донеччини лише частково. Тим часом вони самі гарячково шукають виходу з кризи. Як повідомили з краснолиманського «Держлісгоспу», тут у заповідних лісах Донеччини, побували представники деяких вуглевидобувних об'єднань області: зондували, чи можна брати звідси на шахти ліс, який досі йшов лише на дрова...

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

У партіях і рухах

Уряд заборонив жити

Позиція Народної Ради щодо уряду всім відома — йому треба йти у відставку, щоб ще більше не «вляпатись» (це слово взято з виступу на сесії Верховної Ради України народного депутата Володимира Пилипчука) у лібералізацію цін. Непопулярні і нестабільні кроки входження в ринок, зроблені Кабінетом міністрів, не схвалені жодною політичною партією, жодним громадським об'єднанням. Чимало з них, у тім числі ВОСТ, вимагають відставки уряду. У разі, коли цього не станеться, окремі з них закликуть народ до безстрокового страйку.

Страйк, зрозуміло, вимушений захід. І закликати до нього народ — чи не занадто це?

Як завжди в такій критичній ситуації буває, свої, за старою звичкою, погляди ми звертаємо до Федерації незалежних профспілок України. А що думають вони, як міркують захищати наші інтереси? Хоч результат поки що низький, дії їхні не назвеш безнадійними. Першу реакцію профспілок на підвищення цін виголосив на всю республіку 4 січня на сесії Верховної Ради України народний депутат, голова Ради Федерації профспілок Одеської області Віталій Дудченко. Суть його виступу — не допустити напівголодного існування людей — днем раніше було викладено у рішенні — протесті ради Федерації незалежних профспілок України. Цей документ потрапив і до Верховної Ради і до Кабінету міністрів. На жаль, він, як і виступ народного депутата Дудченка, залишився без відповіді. Це змусило голову ради Федерації незалежних профспілок України Анатолія Ковалевського звернутися з відкритим листом до Президента України Леоніда Кравчука.

Яких саме соціальних гарантій для народу вимагають профспілки?

Доконечно потрібні м'ясо і м'ясопродукти, молочні продукти, в тому числі масло вершкове і борошно ввести в перелік товарів, на які в 1992 році тримають державні регульовані ціни.

Як усі ми добре пам'ятаємо, бо це стосується конкретно багатьох з нас, у виступі на сесії Верховної Ради народного депутата Дудченка прозвучала цифра — 1000 карбованців. Це таким, а вірніше — у 960 карбованців, за визначенням спеціалістів, повинен бути прожитковий мінімум у республіці. За іншими, в крайньому разі, обрахунками він має становити принаймні 630 карбованців, а не 400, як це офіційно є тепер. В обох випадках профспілки виходили з реального стану справ, а от уряд зробив спробу активного наступу на права трудящих.

Заплановане в управлінських структурах здирство триває. Постає логічне запитання: чи може уряд розраховувати на підтримку народу?

Володимир РУБЧАК, оглядач з питань діяльності політичних партій і громадських рухів.

Батьківщиною оптом і вроздріб

Напередодні відкриття пленарних засідань Верховної Ради серед народних депутатів України розповсюджено лист голови Меджлісу кримсько-татарського народу Мустафи Джемілєва, який на конкретному факті доводить: у Криму усіма правдами і неправдами чиниться опір поверненню кримсько-татарського народу на свою батьківщину. Втім, наводимо лист без скорочень.

Президенту України Л. КРАВЧУКУ
Народним депутатам України

У «Челнинской газете», № 244 (6990), що видається у м. Набережні Челни, від 18 грудня 1991 року під рубрикою «До вашого відома» за № 7153 опубліковано оголошення, в якому сказано: «Мале підприємство «Кондор» продає ділянки землі для будівництва дач та котеджів на Кримському узбережжі Чорного моря (Євпаторія). Телефонувати 46-44-64 до 18-ї години».

Таким чином, відмовляючи під різними приводами у виділенні ділянок під будівництво житла кримським татарам, які повертаються на батьківщину, і ліквідуючи міліцейськими силами їх самочинні будівлі, влада Криму з допомогою різних кооперативів і мафіозних груп веде відкриту і безсоромну торгівлю нашими землями. Подібний розпродаж або ж надання земельних ділянок заможним трестам і підприємствам Росії в обмін на труби, ліс та іншу продукцію (тобто своєрідна бартерна торгівля нашою батьківщиною) ведеться вже давно і практично на всій території Криму. Тільки раніше це намагалися робити таємно і хоча б не оголошувати в газетах, а тепер, після проголошення «суверенітету» Кримської АРСР, вирішили більше не соромитися.

Завдяки цій торгівлі шовіністично настроєні чиновники Криму досягають потрібної мети: набивають свої гаманці грошима, одержаними паразитичним чином, вони водночас створюють об'єктивні перешкоди поверненню кримських татар і намагаються створити в Криму таку демографічну ситуацію, що дозволяла б їм, посилаючись на думку «кримчан», проводити будь-яку антитатарську й антиукраїнську політику.

Прошу вас створити спеціальну депутатську комісію для розслідування злочинної діяльності чиновників Кримської АРСР, яка може призвести до серйозних міжнаціональних конфліктів у Криму. Для участі в роботі цієї комісії вважаю за доцільне включити і представників Меджлісу кримсько-татарського народу.

Мустафа ДЖЕМІЛЄВ, Голова Меджлісу кримсько-татарського народу.

БЕЗ ЗАКОНУ — НІ КРОКУ

У розбудові державності України чільне місце займають сьогодні проблеми практичного створення Збройних Сил нашої незалежної країни. Поділитися думками щодо військового будівництва ми попросили голову Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки генерал-лейтенанта В. ДУРДИНЦЯ.

— Василю Васильовичу, за невеликий проміжок часу — менше року — на розгляд Верховної Ради України очолювана вами Комісія подала шість законопроектів та 20 постанов. Усі вони прийняті. А крім цього, готувалися проекти постанов і указів, розпоряджень щодо забезпечення оборони і державної безпеки, всього близько 70 документів. Вони увійшли до першого пакета законів з питань військової сфери. Очевидно, буде і другий...

— Так. Комісія разом із спеціалістами зацікавлених міністерств і відомств, громадськими організаціями наполегливо працює над другим пакетом законопроектів. Практично він уже готовий. До нього входять проекти Законів про загальний військовий обов'язок і військову службу, про пенсійне забезпечення військовослужбовців та працівників органів внутрішніх справ України, про статус військ, дислокованих на території України (маю на увазі Стратегічні сили), про Службу національної безпеки України, про конверсію оборонної промисловості, цивільну оборону. Готуємо також проекти законодавчих актів про права і обов'язки особового складу Національної гвардії України, про структуру і чисельність Збройних Сил України, а також Прикордонних військ, про органи урядового та шифрованого зв'язку тощо. Готовий проект і воєнної доктрини України.

— Окресліть, будь ласка, у загальних рисах засади, на яких грунтується політика нашої держави у військовій сфері.

— По-перше, законодавчо закріплено, що Україна ніколи не допустить використання Збройних Сил, Національної гвардії, інших військових формувань проти народу України, народів сусідніх суверенних держав, для розв'язання внутрішніх, міжнаціональних конфліктів. Вона має єдину гуманну мету — забезпечити мир і спокій на своїй території. Це, до речі, чітко відображено й у воєнній доктрині, яку найближчим часом винесемо на розгляд сесії Верховної Ради України.

По-друге, як суверенна держава Україна тепер самостійно розв'язуватиме всі питання своєї оборони і безпеки, в тому числі послідовно розвиватиме концепцію відвернення війни, забезпечуватиме безпеку власної держави шляхом ядерного стримування і підтримки оптимальних звичайних Збройних Сил.

— У пресі було чимало припущень про можливу чисельність Збройних Сил України — від 90 тисяч до 420 тисяч, а дехто говорить і про півмільйонну армію...

— На мою думку, всілякі розмови навколо чисельності створюваних Збройних Сил України передчасні, бо Верховна Рада не прийняла рішення з цього питання, а це її компетенція. Реформування військ, дислокованих в Україні, відбуватиметься поетапно і, безумовно, у бік зменшення. Крім того, виходячи з принципу оборонної достатності, слід всебічно зважити всі фактори —і реальні можливості, і потреби, і ситуацію, і не забувати, що за всім цим стоять конкретні людські долі тих, хто пов'язав їх з військовою службою. Нагадаю і про те, що Україна підтвердила свою готовність виконувати міжнародні зобов'язання, зокрема, щодо звичайних збройних сил в Європі.

— Однак в армійському середовищі настрої неоднозначні. Нагнітаються пристрасті й у колишніх центральних засобах масової інформації, не утрималися від гострих заяв й окремі політики. Як ви оцінюєте все це?

— Особливе обурення викликає некоректний, я б сказав, розв'язний тон заяв деяких високопоставлених військових керівників, окремих державних і громадських діячів Росії, журналістів, які виступають у московських засобах масової інформації. Очевидно, що вони не уявляють реальної ситуації в Україні, не бажають знати про її правовий підхід до розв'язання усіх військових питань.

По-перше, Україна — незалежна держава. Це реальний історичний факт, а тому ігнорування його приречене. Процес створення Збройних Сил в Україні набрав необоротного характеру. За ним — воля народу, висловлена всеукраїнським референдумом, правова база щодо військового будівництва.

Тож галас, упереджені трактування позиції України абсолютно безпідставні. Вони не можуть зупинити цей процес, не слугують на користь цивілізованих міждержавних відносин.

По-друге, існують внутрішні соціальні, політичні, економічні, правові, моральні аспекти проблеми. Ми їх бачимо і розв'язуємо послідовно. Створено Міністерство оборони України. Парламент і Президент України прийняли рішення про практичну організацію Збройних Сил України на базі військ Київського, Одеського, Прикарпатського військових округів, частини сил Чорноморського флоту, інших військових формувань, що дислокуються на території України, крім військ, які в узгодженому порядку ввійдуть до Стратегічних сил. Це робиться цілком законно з урахуванням підписаних в Алма-Аті, Мінську і Москві угод про Збройні Сили, Прикордонні війська та Стратегічні сили.

Прийняття військової присяги, текст якої схвалила Верховна Рада, відбувається згідно з Тимчасовим положенням про прийняття присяги. Звичайно, виникають певні неузгодження. Вони пов'язані передусім з тим, що цей процес почався недавно, багато військовослужбовців погано ознайомлені із законодавчими актами України з військових питань, не з'ясували для себе окремі житейські проблеми. Все це, на мою думку, має найближчим часом стати на свої місця. І не слід тут драматизувати ситуацію.

Ось недавно у пресі опубліковано нові законопроекти **«Про загальний військовий обов'язок і військову службу», і «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців і працівників внутрішніх справ України». Ці документи розгляне чергова сесія Верховної Ради. Вже навіть побіжне ознайомлення з ними знімає безліч питань, які сьогодні хвилюють військовослужбовців. Чіткі роз'яснення містяться й у Зверненні Президента України до військовослужбовців, які проходять службу на території України та за її межами.**

До Комісії, Міністерства оборони надходять тисячі листів. Люди в погонах висловлюють у них гаряче бажання служити народові України. Про це свідчать прийняте 9 січня Звернення учасників всеукраїнської наради з питань будівництва Збройних Сил України, дані про хід прийняття присяги. Вже за перші тижні на вірність народові України прийняли присягу близько 270 тисяч військовослужбовців. Організовано, урочисто відбувалося це у частинах Національної гвардії і Прикордонних військ України. Тож сьогодні наяву народжуються наші Збройні Сили.

— Втім, саме у цей час з трибун всеармійських офіцерських зборів лунали зовсім інші мотиви...

— Що ж, нас знову закликали ще до якогось перехідного періоду, єдиного оборонного простору, зачекати початку військової реформи. Нам пропонують діждатися кінцевих рішень керівників держав — учасниць співдружності, мати об'єднані Збройні Сили з єдиним командуванням, текст єдиної присяги для військ СНД і багато чого старого у новому словесному обрамленні.

У цьому зв'язку хочу авторитетно заявити: у нас є більш ніж достатня правова база з проблем військової сфери. Ми відкидаємо будь-які спроби нагнітати напруженість навколо того, що Україна хоче, щоб на варті її суверенітету були власні Збройні Сили, Прикордонні війська і Національна гвардія. Врешті-решт, це просто втручання у внутрішні справи суверенної держави. Час це зрозуміти.

Закликаю командний та особовий склад усіх військових формувань, дислокованих на території України, виявити витримку і розуміння процесів, що відбуваються, дотримуватися спокою, статутного порядку і військової дисципліни, чесно і добросовісно нести службу.

Завершуючи нашу бесіду, хочу підкреслити, що Комісія Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки вносить свою частку праці у цю винятково важливу справу. Вона не тільки працює над виробленням законодавчих актів, а й бере безпосередню участь у практичній роботі в їх здійсненні. До її діяльності виявляють великий інтерес трудові колективи, військовослужбовці, молодь, ветерани, батьки, громадські організації. Образно кажучи, двері не зачиняються. На всі звернення прагнемо дати чіткі роз'яснення, допомогти, вселити віру в людей.

Ось у підсумку те, чим живе, над чим працює наша Комісія.

Бесіду вів Петро ДАЦЕНКО.

Влада і віра

СИНЬО-ЖОВТА КРИВДА

Споконвіку мирно жили у селі Сніткїв Мурованокуриловецького району на Вінниччині православні й католики. Разом тяжко працювали, разом бідували, порівну ділили і печаль, і радість. Лише на молитву до Всевишнього ходили до різних храмів. Одні — до церкви православної, інші — до костьолу.

Велика Жовтнева революція поламала віками усталене життя, поділила людей на класи. Спочатку більшовики оголосили ворогами капіталістів і поміщиків, згодом — попів, потому — куркулів. А коли всіх ворогів познищували або повивозили до Сибіру, накинулися на храми. Скидали дзвони, плюндрували ікони, грабували начиння, робили з церков конюшні, склади, нужники. І залишилася після семи десятиліть будівництва комунізму жахлива пустка. У Сніткові, наприклад, Радянська влада спромоглася за десятиліття збудувати лише нову амбулаторію. А школа, сільрада, клуб, відділення зв'язку й досі «орендують» приміщення, збудовані «ворогами»,— купецький дім, поміщицьку садибу, костьол.

Зростали нові покоління снітківців. На невірі, на неправді, на поклонінні лжебогам. На місці костьолу, використавши його монолітні стіни, спорудили Будинок культури. Тут же прибудували цегляні приміщення для сільради, ощадкаси, сільського комутатора. Молодь села та й усі його мешканці тягнуться до Будинку культури — тут кіно, танці, музика. Одне слово, наскрізь атеїзоване село давно забуло, що стіни Будинку культури колись були католицьким храмом. Самі ж католики збудували на цвинтарі каплицю та й молилися там.

Перебудова мало що змінила в житті села. Та ж тяжка праця, ті ж злидні, та ж єдина втіха — ввечері піти до Будинку культури. Хіба що з прийняттям Верховною Радою України Закону про свободу совісті та релігійні об'єднання зачастив у Сніткїв католицький ксьондз Ю. Нагорний. До каплиці потягнулися віруючі-католики з інших сіл. А до обласного центру, до Вінниці, потай від сільчан час від часу їздили бабусі, які молилися ще в старому костьолі, з клопотанням про передачу Будинку культури католицькій громаді.

Закон про свободу совісті та релігійні об'єднання, без сумніву, своєчасний і справедливий. Але його безапеляційне положення про передачу всіх храмів їхнім колишнім господарям без урахування конкретної ситуації на місцях навряд чи назвеш справедливим. Голова ради ветеранів Сніткова П. Кочуровський розповідав, як після землетрусу в Румунії 1926 року від костьолу залишилися лише стіни, як відбудовували колишній храм під Будинок культури, як сніткївці ходили на толоку, бо не мали даху над головою ні сільрада, ні бібліотека, ні пошта. Те, що вдалося відбудувати, на костьол схоже, як громовідвід на Ейфелеву вежу. Це типовий сільський Будинок культури. І зовні, і всередині.

У Вінницькій обласній Раді, одержавши Закон про свободу совісті і директиви з Києва про його впровадження, почали діяти так, як колись діяли їхні попередники, виконуючи вказівки компартії по боротьбі з «опіумом для народу». Без розбору, без виїздів на місця, без з'ясування конкретної ситуації. «Передати всі храми колишнім господарям!» — полетіло у райцентри.

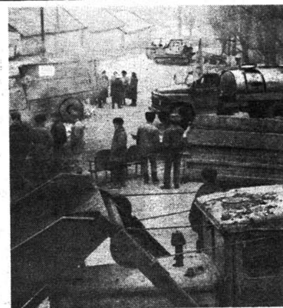
Одержавши рішення обласної Ради про передачу колишнього костьолу господарям, бабусі-католички вручили «бомагу» ксьондзу Ю. Нагорному. Енергійний ксьондз вирішив, що настав його зоряний час. Послав бабусь, аби ті почали змінювати атрибутику безбожного осередку безбожної культури, похвалявся, що збудує в Сніткові монастир, відріже землю, привезе з Польщі черниць. Але вийшло все не так. Село, зрозумівши, що улюблене місце відпочинку віддають католикам, стало дибки. Хлопці, припинивши запізнілі збирання на засніженому вже полі кукурудзи, перегородили тракторами головну вулицю села, понастягували старі шини і запалили їх. Біля Будинку культури і вдень, і вночі почав чергувати страйковий комітет.

Бабусь-католичок вигнали з Будинку культури, на всю міць «врубили» магнітофон і заявили: «Будинку культури не віддамо!».

До редакцій республіканських газет, на Українське телебачення полетіли телеграми з проханням допомогти відстояти Будинок культури. До Вінниці поїхали гінці-активісти. Але в обласній Раді ніхто сніткївців навіть слухати не захотів: сказано віддати Будинок культури католикам — виконуйте! Районна ж влада дотримується політики, яка в народі називається «і нашим, і вашим».

А тим часом палає у Сніткові багаття, але згасає віра людей у справедливість. Червона влада кривдила, прийшла синьо-жовта — і теж кривдить. Куди ж простому селянинові подітися?

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

На знімку: село протестує. Фото Олега КОЧУРОВСЬКОГО.

АДМІРАЛ ПОГРОЖУЄ

Офіцери та мічмани Чорноморського флоту загубили спокій. У багатьох частинах та на кораблях триває розмежування. Одні бажають скласти військову присягу на вірність народові України, інші наполягають на присязі СНД.

Минулої суботи, 25 січня, до своїх синів, які служать у навчальному загоні імені адмірала Октябрського, прибули тисячі батьків. Молоде поповнення мало складати присягу на вірність народові України. А тут дзвінок із Москви: прийом присяги відмінити.

Пізно ввечері до Севастополя прибув розлючений Головнокомандуючий ВМФ адмірал флоту Чернавін. До штабу Чорноморського флоту були викликані командири. Ця ніч для багатьох із них стала безсонною. Офіцерам наказували негайно скласти присягу на вірність СНД. Адмірал флоту Чернавін погрожував звільненням.

У неділю новобранці склали присягу. Командування вдалося до жорстокого обману. Хлопцям сказали, що присяга СНД — це присяга на вірність народові України. Але цілі підрозділи відмовилися присягати міфічному СНД, оскільки, як заявили командири, це не державне утворення.

Цього ж дня в деяких підрозділах почали складати українську присягу, але прийшли старші офіцери і забрали тексти.

І все ж офіцери, мічмани й матроси з'єднання кораблів оборони водного району, яке дислокується в Донузлаві (а це понад 20 кораблів), майже всі склали присягу на вірність українському народові і направили телеграми Президентові України Л. Кравчуку й міністрові оборони України К. Морозову з проханням прийняти їх під свою юрисдикцію. Командир з'єднання капітан II рангу Юрій Шалит сказав, що вони з честю виконали свій службовий і патріотичний обов'язок і пишаються цим.

А тиждень тому першими на Чорноморському флоті присягу на вірність народові України склала третя навчальна рота школи водолазів, якою командує капітан III рангу Олексій Клюєв. Цей урочистий акт було зафіксовано у двох примірниках: один Клюєв надіслав до Міністерства оборони України, інший — сховав у надійне місце.

Відтоді Олексій Клюєв забув, що таке відпочинок. Командир частини капітан I рангу Крамаренко наполягає, щоб підопічні Клюєва відмовилися від присяги, але на це, як заявив Клюєв, ніхто не піде. «Ми зробили так, як нам підказують совість і серце», — сказав він. Тиск на Клюєва триває. Погрожують його перевести в інше місце, а то й звільнити зі служби.

...Засоби масової інформації України та Росії передали повідомлення, що з міста Поті до Севастополя прямував тральщик з піднятим синьо-жовтим прапором. Командування флоту направило назустріч тральщику спеціальне судно, екіпаж якого зірвав український національний прапор. Про долю офіцерів, мічманів та матросів тральщика нічого не відомо.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Сімферополь.

ХОЧ БРИФІНГ І НЕ ВІДБУВСЯ

Таке життя

Журналісти чекали дві години у прес-центрі Київського УВС, а керівники в цей час п'яту годину засідали у заступника міністра, намагаючись знайти спільну мову з старшиною Лагутським. Керівництво УВС мало намір влаштувати зустріч пишучої братії з старшиною і в його присутності прокоментувати його вимоги. Старшина — голова комітету захисту соціальних прав київської міліції. Він висунув ряд досить справедливих вимог, серед яких: підвищення зарплати співробітникам міліції, поліпшення житлових умов, екіпіровка на сучасному рівні тощо. Згаданий комітет уже провів акцію перед Верховною Радою України і сьогодні розгорнув агітацію за проведення нової — у день відкриття п'ятої сесії Верховної Ради. Начальник УВС В. Розенко тим часом підписав від імені особового складу міського гарнізону міліції листа з цілим пакетом вимог на адресу Київської міської Ради народних депутатів та міськвиконкому. Лист — більш аргументований і містить у собі більше вимог соціального плану. Але в ньому відсутні політичні вимоги на кшталт розпуску колегії МВС.

Зустрічі журналісти так і не дочекалися. Але працівники прес-центру роздали їм листівку, яку, за їхніми словами, розповсюдив комітет, підписану чомусь «Співробітники Ленінського і Жовтневого РОВД, члени Української Націоналістичної Спілки». Там є шокуючі слова: «...треба показати начальству, що ми не свині... Всі, хто не хоче подохнути з голоду або від бандитської кулі... об'єднуйтесь... ви і ті, хто не кине вам заподлянки. Створюйте самооборонні групи. Хай це буде «міліція в міліції». Треба примусити рахуватися з собою і злочинців, і начальство. Якщо буде потрібно, — і силою!».

Як з'ясувалося, комітет захисту соціальних прав до цієї листівки ніякого відношення не має. Отже, за права міліції борються вже три сили: керівництво від імені всього особового складу, комітет від імені 2770 членів (так свідчить реєстраційне свідоцтво ВОСТу) і невідомо, від якої кількості «міліція в міліції». В принципі, всі вимагають справедливості. В принципі, зі всіма можна погодитись. Але методи...

До речі, комітет із заступником міністра не дійшли спільної мови тому, що комітет вимагав підписати папір, де було б записано, коли те, що вимагається, буде виконано. Заступник міністра такої обіцянки дати просто не мав повноважень. Отже, пікетування Верховної Ради відбудеться. Хоча такі акції заборонені Законом про міліцію. Втім, і решта положень Закону однаково не виконуються. Що далі?

Костянтин ПАРИШКУРА.

Думка спецкора

КУРС — «ПО-ЧОРНОМУ»

Правління Національного банку України прийняло рішення про встановлення офіційного курсу купона.

Згідно з цим рішенням десять купонів дорівнюють одному долару. Щодо курсу купона до карбованця, то офіційні особи на неофіційному рівні всіляко натякають на те, що український купон коштує десять карбованців СНД, що не так далеко від істини. Громадяни України, звісно, обмінювати свої купони на долари не можуть, незважаючи на «офіційність» курсу.

Отже, співвідношення один до ста приблизно відповідає ціні долара у карбованцях (комерційні банки сьогодні пропонують від 110 до 150 карбованців за долар). Однак ці курси і курси «чорного ринку» (від 120 до 150 карбованців за долар) майже не співвідносяться з реальною вартістю карбованця, яка може бути визначена тільки після здійснення приватизації державного майна.

Таким чином, цей захід Національного банку України можна пояснити тільки бажанням «заробити на рівному місці» або політичними міркуваннями на зразок тих, що карбованець будь-що має бути важчим за американський долар! Наслідки цього можуть бути такими: після нетривалого ажіотажу на чорному валютному ринку і в не знайомих з парадоксами пострадянського життя дипломатично-комерційних колах (обізнані ці курси ігнорують) настане втрата довіри до України як фінансового суверена. Якщо обмін за встановленим курсом не гарантовано, то це має вигляд несумлінної рекламної і політичної гри.

На думку експертів, вольове встановлення курсу відбулося в очікуванні того, що найближчим часом до Києва, столиці незалежної держави, прибудуть численні дипломатичні й торговельні представники держав світу і обмінюватимуть свої марки, франки й долари саме в установах Національного банку. Однак такі сподівання не можна вважати такими, що мають шанс справдитися, — адже ціна «чорного ринку» визначається не в чиновницьких кабінетах. І коли наші іноземні партнери усвідомлять реальний відрив курсу офіційного від курсу «чорного», їм стане у кращому разі смішно.

А в офіційних фінансових установах, здається, сьогодні ще триває ейфорія в зв'язку з введенням купонів і переходом на національну валюту (що планується, як тільки «нам цю валюту надрукують»). Безсумнівно, це вкрай необхідні заходи, але самі по собі вони ще не можуть гарантувати фінансового суверенітету.

Якщо узагальнити, що такі «пожежні» заходи, як встановлення офіційного курсу національної валюти (або навіть її сурогату — купонів) «зі стелі», можуть завдати непоправної шкоди цій валюті. А вона, якщо управління грошово-фінансовою системою здійснюватиметься фахово, справді має шанс співвідноситися з доларом у тій пропорції, яку сьогодні (безпідставно) встановлено. А то й більше.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

Продиктов

ДЕМО

Як повідом... один з керівн... ського об'єдна... трудящих ... тушний, в д... чергової сесі... ди депутатів ... пікети трудо... підприємств і... протест неп... кам у прове... них реформ. ... цю акцію ВО... до виконкому... повідоми се... му Ю. Прил... січня ц. р. п... нули на засід...

Фотофакт

ЩО ДАЮТЬ?

Один селянин — з тих, у кого завжди напохваті філософські мудрування, сказав ще у глухі застійні часи: «А мені байдуже, яка влада на дворі: були б первак на столі, цибулина й сало до нього». Наївний дядько й... демократ неабиякий! Органічно так і безпомилково вклав у трепетну мрію свою про ідеальний натюрморт на столі все, що уявляє про владу. Якщо розшифрувати, то це стабільність, турбота про народ і його життєво важливі інтереси, розвиток давніх традицій, без яких такий дядько неможливий як індивідуум. Та чи не він оце стоїть у натовпі, що закляк у дикій черзі? До речі, а що дають? Спитати б у дядька, а заодно й поцікавитися, що ж в він думає про поточний політичний момент? Боюсь, його відповіді папір не витримав би...

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Обережно: провокація!

КАМІНЬ ЗА ПАЗУХОЮ — НОВА ЗБРОЯ?

В одній з військових частин на Львівщині з'явився загадковий «емісар». Відрекомендувавшися співробітником Міністерства оборони України, він почав нашіптувати вертольотчикам, що їхній полк, мовляв, буде скорочено, наслідки ж цього — відомі. Окремі гарячі голови впіймалися на гачок провокації: «Маємо зброю, заправляємо вертольоти й летимо». Загадковий «емісар» потрапив на очі заступникові голови облвиконкому В. Лясковській, котра почала допитуватися в «гостя», хто він, з якими повноваженнями прибув і т. ін. «Емісар» відповів, що його місія секретна. Ці «секрети» білими нитками шито, і не важко здогадатися, кому служить таємничий гість. Очевидно, такі «партизани» з'являться незабаром і в інших військових частинах України...

За цей випадок було розказано під час зустрічі керівництва обласної Ради й журналістів з вищим командуванням ПрикВО. У розмові також узяв участь в. о. начальника штабу міністерства оборони України генерал-майор Г. Живиця. Йшлося за те, що довкола армії нині йде запекла інформаційна війна. Противники українських Збройних Сил із команди маршала Шапошникова стріляють з гармат дезинформації, а тим часом прийнятий Верховною Радою України солідний пакет законів, стосовно армії і військовослужбовців, багатьом офіцерам невідомий. Облвиконком має намір розповсюдити серед військових ці документи.

Під час зустрічі відбулася неофіційна презентація головнокомандуючого повітряною армією ПрикВО генерал-майора В. Антонця, котрий з перших днів своєї служби на новій посаді підтвердив, що в армії кадри справді вирішують усе. Нині в цій повітряній армії немає жодних проблем з присягою на вірність народові України.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Коротко

ЦІНА БОЖА!

Свою, християнську, лібералізацію цін провели житомирські священики. Тепер церковні свічки коштують на два карбованці дешевше, ніж раніше.

Житомир. **«НЕЗАЛЕЖНІСТЬ».**

Грін...

Полемічна ... «Буде держа... ва», схоже, ... гися життя... Бориса Грінч... книгарні його... як усп... за п... лежн... пов... ду його духов... Грінченков... незворотний ... ції в Луганс... чих осеред... культури.
Луганська ...

Це ж... е...

«ЗАКУ...

Вавілонськ... нагадують сьо... хі кімнати ... зайнятості. Я... скромні кабі... 5—10 осіб, ... облогу щодн... сового вибух... — су... на ... Як... ста... батьки банк... вого викорис... всі випадки ... вдалося. «Н... явилися сту... службовці, «... котрі приїхал... рідних з інш... засобів до і... лись також ... нулися з Пі... калиткою, а... книжки, та ...

Вірити, не...

...С ВІДБУВСЯ

Як з'ясувалося, комітет захисту соціальних прав до цієї листівки ніякого відношення не має. Отже, за права міліції борються вже три сили: керівництво від імені всього особового складу, комітет від імені 2770 членів (так свідчить реєстраційне свідоцтво ВОСТу) і невідомо, від якої кількості «міліція в міліції». В принципі, всі вимагають справедливості. В принципі, зі всіма можна погодитись. Але методи...

До речі, комітет із заступником міністра не дійшли спільної мови тому, що комітет вимагав підписати папір, де було б записано, коли те, що вимагається, буде виконано. Заступник міністра такої обіцянки дати просто не мав повноважень. Отже, пікетування Верховної Ради відбудеться. Хоча такі акції заборонені Законом про міліцію. Втім, і решта положень Закону однаково не виконуються. Що далі?

Костянтин ПАРИШКУРА.

Лист ... имог ... ньо- ... імо- ... ко- ... ак і ... цив- ... д їм ... сло- ... стет, ... авро- ... Ков- ... Украї- ... Спі- ... нова: ... ільст- ... , хто ... лоду ... улі... ... о не ... Ство- ... упи. ... міл- ... раху- ... ів, і ... пот-

Думка спецкора

КУРС — «ПО-ЧОРНОМУ»

Правління Національного банку України прийняло рішення про встановлення офіційного курсу купона.

Згідно з цим рішенням десять купонів дорівнюють одному долару. Щодо курсу купона до карбованця, то офіційні особи на неофіційному рівні всіляко натякають на те, що український купон коштує десять карбованців СНД, що не так далеко від істини. Громадяни України, звісно, обмінювати свої купони на долари не можуть, незважаючи на «офіційність» курсу.

Отже, співвідношення один до ста приблизно відповідає ціні долара у карбованцях (комерційні банки сьогодні пропонують від 110 до 150 карбованців за долар). Однак ці курси і курси «чорного ринку» (від 120 до 150 карбованців за долар) майже не відрізняються з реальною вартістю карбованця, яка може бути визначена тільки після здійснення приватизації державного майна.

Таким чином, цей захід Національного банку України можна пояснити тільки бажанням «заробити на рівному місці» або політичними міркуваннями на зразок тих, що карбованець будь-що має бути важчим за американський долар! Наслідки цього можуть бути такими: після нетривалого ажіотажу на чорному валютному ринку і в не знайомих з парадоксами пострадянського життя дипломатично-комерційних колах (обізнані ці курси ігнорують) настане втрата довіри до України як фінансового суверена. Якщо обмін за встановленим курсом не гарантовано, то це має вигляд несумлінної рекламної і політичної гри.

На думку експертів, вольове встановлення курсу відбулося в очікуванні того, що найближчим часом до Києва, столиці незалежної держави, прибудуть численні дипломатичні й торговельні представники держав світу і обмінюватимуть свої марки, франки й долари саме в установах Національного банку. Однак такі сподівання не можна вважати такими, що мають шанс справдитися, — адже ціна «чорного ринку» визначається не в чиновницьких кабінетах. І коли наші іноземні партнери усвідомлять реальний відрив курсу офіційного від курсу «чорного», їм стане у кращому разі смішно.

А в офіційних фінансових установах, здається, сьогодні ще триває ейфорія в зв'язку з введенням купонів і переходом на національну валюту (що планується, як тільки «нам цю валюту надрукують»). Безсумнівно, це вкрай необхідні заходи, але самі по собі вони ще не можуть гарантувати фінансового суверенітету.

Якщо узагальнити, що такі «пожежні» заходи, як встановлення офіційного курсу національної валюти (або навіть її сурогату — купонів) «зі стелі», можуть завдати непоправної шкоди цій валюті. А вона, якщо управління грошово-фінансовою системою здійснюватиметься фахово, справді має шанс співвідноситися з доларом у тій пропорції, яку сьогодні (безпідставно) встановлено. А то й більше.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

Продиктовано в номер

ДЕМОКРАТІЯ ЧИ ЗАКОН

Як повідомив редакцію один з керівників Всеукраїнського об'єднання солідарності трудящих (ВОСТ) М. Ратушний, в день відкриття чергової сесії Верховної Ради депутатів могли зупинити пікети трудових колективів підприємств і висловити свій протест непродуманим крокам у проведенні економічних реформ. За дозволом на цю акцію ВОСТ звернулося до виконкому Київради. Як повідомив секретар виконкому Ю. Прилипко, 20—21 січня ц. р. прохання розглянули на засіданні виконкому і, на підставі Постанови Президії союзного парламенту від 27.08.88 р., рішенням № 51 дозволили на майдані Незалежності провести мітинг тільки з 18-ї години. На думку М. Ратушного, таке рішення є фактично забороною акції. А депутат Київради В. Черінько назвав Постанову союзної Верховної Ради одіозною й такою, що втратила чинність. Такої ж думки і колишній народний депутат СРСР від Києва В. Черняк. Рішення виконкому він назвав «зрадою демократії».

Сергій ДМИТРИЧЕНКО.

Відродження

Грінченкова книгарня

Полемічна для нас теза: «Буде держава — буде й мова», схоже, починає наливатися життям. Вшанування Бориса Грінченка, відкриття книгарні його імені свідчить, як услід за політичною незалежн[illegible] повертаєтьс[illegible] [illegible]роду його духовність.

Грінченкова книгарня — незворотний процес організації в Луганську мережі діючих осередків української культури.

Луганська культурна громада звертається до всіх небайдужих в Україні й діаспорі допомогти дібрати фонди рідкісних та антикварних видань, стародруків для міської української бібліотеки, що має відкритися при обласному драмтеатрі. Бажаючим співробітничати подаємо адресу: 348031, Луганськ, вул. Оборонна, 20-А, кв. 57, Єненку Юрію Олексійовичу.

Сергій СКИБА.

Луганськ.

Це ж[illegible]еба!

«ЗАКУПОНИЛО» БІРЖУ ПРАЦІ

Вавілонське стовпотворіння нагадують сьогодні колись тихі кімнати обласної служби зайнятості. Якщо до січня їх скромні кабінети відвідувало 5—10 осіб, то нині беруть в облогу щодня. Причина масового вибуху працелюбства — су[illegible] на купоніз[illegible]

Як[illegible] старалися [illegible]щені батьки банкнотів багаторазового використання врахувати всі випадки життя, їм це не вдалося. «Неохопленими» виявилися студенти, військовослужбовці, «декретні» мами, котрі приїхали у відпустку до рідних з інших республік. Без засобів до існування опинилися також люди, які повернулися з Півночі з солідною калиткою, але без пенсійної книжки, та багато інших.

Облвиконкому спільно із службою зайнятості довелося створити «купонну» комісію, щоб допомогти у складних житейських ситуаціях.

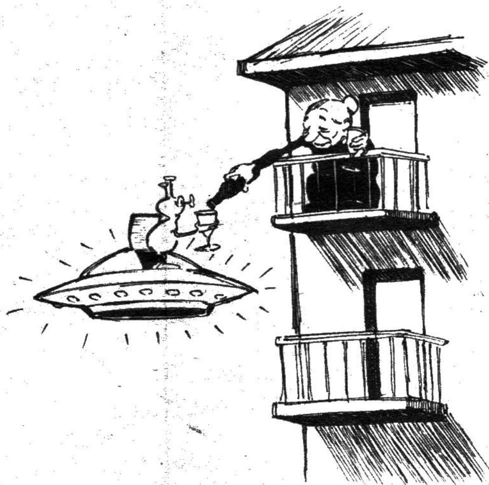
А тим часом, щоб заробити тверду українську «валюту», люди погоджуються й на тимчасову, непрестижну роботу. Купони погнали до праці навіть тих, на кого сатирики й карикатуристи безрезультатно випустили стільки стріл, уїдливо називаючи їх трутнями й дармоїдами. Наївні! Треба було просто придумати прозаїчні купони!

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Вірити, не вірити!

З привітом — НЛО

Під час різдвяних свят пенсіонерка М. Труба лягала спати, коли звернула увагу на незвичну освітленість вікна. Виглянула в нього і очам своїм не повірила. Навпроти будинку біля верхівки берези завис яскравий еліпсоподібний предмет. Покликала чоловіка. Стали спостерігати удвох. Тривало це приблизно годину.

— Предмет нагадував гумовий човен,— розповідає М. Труба.— Був він яскравий, як розпечене коло, діаметром десь зо три метри. Світло від нього йшло не застигле, а якесь пульсуюче, з переливами.

Згодом НЛО розтанув, як марево.

Кажуть, недалеко сусідка контактує з Космосом. Може, то до неї навідувалися прибульці з різдвяними подарунками?

Володимир ЧЕПУРНИЙ.

Чернігівська область.

Обережно: провокація!

КАМІНЬ ЗА ПАЗУХОЮ — НОВА ЗБРОЯ?

В одній з військових частин на Львівщині з'явився загадковий «емісар». Відрекомендувавшися співробітником Міністерства оборони України, він почав нашіптувати вертольотчикам, що їхній полк, мовляв, буде скорочено, наслідки ж цього — відомі. Окремі гарячі голови впіймалися на гачок провокації: «Маємо зброю, заправляємо вертольоти й летимо». Загадковий «емісар» потрапив на очі заступникові голови облвиконкому В. Лясковській, котра почала допитуватися в «гостя», хто він, з якими повноваженнями прибув і т. ін. «Емісар» відповів, що його місія секретна. Ці «секрети» білими нитками шито, і не важко здогадатися, кому служить таємничий гість. Очевидно, такі «партизани» з'являться незабаром і в інших військових частинах України...

За цей випадок було розказано під час зустрічі керівництва обласної Ради й журналістів з вищим командуванням ПрикВО. У розмові також узяв участь в. о. начальника штабу міністерства оборони України генерал-майор Г. Живиця. Йшлося за те, довкола армії нині йде запекла інформаційна війна. Противники українських Збройних Сил з команди маршала Шапошникова стріляють з гармат дезинформації, а тим часом прийнятий Верховною Радою України солідний пакет законів, стосовних армії і військовослужбовців, багатьом офіцерам невідомий. Облвиконком має намір розповсюдити серед військових ці документи.

Під час зустрічі відбулася неофіційна презентація головнокомандуючого повітряною армією ПрикВО генерал-майора В. Антонця, котрий з перших днів своєї служби на новій посаді підтвердив, що в армії кадри справді вирішують усе. Нині в цій повітряній армії немає жодних проблем з присягою на вірність народові України.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

...? ... дицій, ... не- ... м. Та ... на- ... й чер- ... ають? ... заод- ... к він ... літич- ... о від- ... в би... ... ИЧ. ... дра ... КА. ... мирські карбо- ... сть».

Не кожен п... до середи...

...навіть якщо він має вантажопідйомність 120 тонн і носить звучне ім'я «Руслан». Прикладів безліч. Скажімо, давній партнер київської фірми «Руслан», британська транспортна фірма «Ейр Фойл» домовилась з однією німецькою фірмою про надання гуманітарної допомоги зубожілій Москві. Проте «Руслан» до Німеччини так і не дістався. І не через те, що раптом знесилився, а з більш грівіальної причини: Центральний диспетчерський пункт управління польотами, який, як і раніше, знаходиться у Москві, заблокував цей рейс, надавши його по суті конкуренту української авіатран-

Ситуація —

...спортної фірм... ту». Чи то купо... го обігу, чи т... ка допомога д... страждав від... трагедії, — ... наче за Пе... стольний горо... — Та ми ж... жава! — спер... заступник ди... «Руслан» Ко... ков. — Якщо... треба братис... надійної зако... під організаці... них перевезен...

Усьо чотко!

ЗОЛОТИЙ СОН

Недавно на прийняття присяги в Чернівецький прикордонний загін прибула велика група батьків воїнів-новобранців. Як і годиться, гостинні господарі замовили для них місця в міських готелях. Однак прибульці (в основному селяни) так і не скористалися ними через надмірно високу вартість номерів. Платити за нічліг по 80—130 карбованців ніхто не наважився.

Виручили батьків ті ж прикордонники, влаштувавши їх на нічліг у казармах.

Чернівецькі готелі нині фактично порожні. Проживають у них хіба що вихідці із Закавказзя, які торгують цитрусовими на місцевих базарах.

Тим часом у Чернівцях зводиться перший приватний готель. Його власником буде колишній працівник агропрому.

— Прийматиму на постій людей з низькими заробітками та студентів,— каже підприємець.— Я сам був колись у такому становищі, тож і вирішив полегшити їхню долю. Місця в моєму готельчику будуть порівняно дешевими, як і харчування. Для початкуючого бізнесмена головне не перегинати з цінами, тож і прибуток не забариться.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

...ТО...

У Києві п... практична ко... на сучасному... винна була д... кілька запит... зламати стер... екстремістсь... масову підтри... тувати сво... урахуванням... політичному...

На думку... Л. Лук'яненк... ному досягла... ловних цілей... впроваджені в... основні поло... декларації п... бітися незал... ні. Третя —... ження — і... визначення н...

Зростання... лення немож... жавлення, п... монополізац... стали загаль... тій демократ... вання, так і...

ЗНОВ...

За півгод... сесії Харк... Ради натовп... ський кордон... приміщенні,... басити» деп... За словами... цив, саме ві... їх без город... дякуючи мілі... кінчилися м...

Перше і... порядку ден... економічну... ті та додат... поліпшення... хисту насел... газинів, ос... вих, як і р... чисті. Біль... можні купи... хліб і моло... вони є. Інш... ку денного... татів райра... адміністрат... альному по... — багато х... жає «забала... свідомим... ництва бла... ні гострих...

...омер

...ТІЯ ЧИ ЗАКОН

і, на підставі Постанови Президії союзного парламенту від 27.08.88 р., рішенням № 51 дозволили на майдані Незалежності провести мітинг тільки з 18-ї години. На думку М. Ратушного, таке рішення є фактично забороною акції. А депутат Київради В. Черінько назвав Постанову союзної Верховної Ради одіозною й такою, що втратила чинність. Такої ж думки і колишній народний депутат СРСР від Києва В. Черняк. Рішення виконкому він назвав «зрадою демократії».

Сергій ДМИТРИЧЕНКО.

Відродження

...ова книгарня

...мада звертається до всіх небайдужих в Україні й діаспорі допомогти дібрати фонди рідкісних та антикварних видань, стародруків для міської української бібліотеки, що має відкритися при обласному драмтеатрі. Бажаючим співробітничати подаємо адресу: 348031, Луганськ, вул. Оборонна, 20-А, кв. 57, Єненку Юрію Олексійовичу.

Сергій СКИБА.

Луганськ.

...Ю» БІРЖУ ПРАЦІ

Облвиконкому спільно із службою зайнятості довелося створити «купонну» комісію, щоб допомогти у складних житейських ситуаціях.

А тим часом, щоб заробити тверду українську «валюту», люди погоджуються й на тимчасову, непрестижну роботу. Купони погнали до праці навіть тих, на кого сатирики й карикатуристи безрезультатно випустили стільки стріл, уїдливо називаючи їх трутнями й дармоїдами. Наївні! Треба було просто придумати прозаїчні купони!

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Не кожен птах долетить до середини Європи

Ситуація

...навіть якщо він має вантажопідйомність 120 тонн і носить звучне ім'я «Руслан». Прикладів безліч. Скажімо, давній партнер київської фірми «Руслан», британська транспортна фірма «Ейр Фойл» домовилась з однією німецькою фірмою про надання гуманітарної допомоги зубожілій Москві. Проте «Руслан» до Німеччини так і не дістався. І не через те, що раптом знесилився, а з більш гривіальної причини: Центральний диспетчерський пункт управління польотами, який, як і раніше, знаходиться у Москві, заблокував цей рейс, надавши його по суті конкуренту українського авіатранспортної фірми — «Аерофлоту».

Чи то купони для грошового обігу, чи то благодійницька допомога для тих, хто постраждав від чорнобильської трагедії, — вікно в Європу, наче за Петра, відчиняє стольний город російський.

— Та ми ж незалежна держава! — спересердя вигукує заступник директора фірми «Руслан» Костянтин Лушаков. — Якщо так воно є, то греба братися за створення надійної законодавчої бази під організацію авіатранспортних перевезень у повітряному просторі ближчих і віддалених держав світового співтовариства. У незалежній державі мають бути і незалежні структури управління авіаційною промисловістю, підзвітні тільки своєму урядові. Для цього слід прийняти повітряний кодекс України, вступити у Міжнародну асоціацію громадянських повітряних сполучень, врешті-решт, стати господарем.

...Повертаюсь додому, вмикаю телевізор на рекламі «Літайте літаками «Аерофлоту» — і гіркота охоплює від того, як це у них усе просто...

Сергій СЕРГІЄНКО.

Київ.

Усьо чотко!

ЗОЛОТИЙ СОН

Недавно на прийняття присяги в Чернівецький прикордонний загін прибула велика група батьків воїнів-новобранців. Як і годиться, гостинні господарі замовили для них місця в міських готелях. Однак прибульці (в основному селяни) так і не скористалися ними через надмірно високу вартість номерів. Платити за нічліг по 80—130 карбованців ніхто не наважився.

Виручили батьків ті ж прикордонники, влаштувавши їх на нічліг у казармах.

Чернівецькі готелі нині фактично порожні. Проживають у них хіба що вихідці із Закавказзя, які торгують цитрусовими на місцевих базарах.

Тим часом у Чернівцях зводиться перший приватний готель. Його власником буде колишній працівник агропрому.

— Прийматиму на постій людей з низькими заробітками та студентів,— каже підприємець.— Я сам був колись у такому становищі, тож і вирішив полегшити їхню долю. Місця в моєму готельчику будуть порівняно дешевими, як і харчування. Для початкуючого бізнесмена головне не перегинати з цінами, тож і прибуток не забариться.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Партійне життя

ПОШУКИ ТОЧКИ ОПОРУ

У Києві пройшла науково-практична конференція «УРП на сучасному етапі», яка повинна була дати відповідь на кілька запитань: як партії зламати стереотипний імідж екстремістської, завоювати масову підтримку і переорієнтувати свою діяльність з урахуванням нових реалій у політичному житті України?

На думку голови партії Л. Лук'яненка, УРП в основному досягла дві з трьох головних цілей партії: вдалося впровадити в суспільне життя основні положення Загальної декларації прав людини, добитися незалежності України. Третя — духовне відродження — і була предметом визначення конференції.

Зростання добробуту населення неможливе без роздержавлення, приватизації, демонополізації. Але ці тези стали загальними як для партій демократичного спрямування, так і створеної в основному з колишніх комуністів — Соціалістичної. Вони ж — у програмі президента...

Ідеологічний вакуум, який утворився після заборони КПРС з її всепроникаючою структурою, повинна заповнити УРП — так можна сформулювати рефрен численних виступів делегатів конференції. Для цього: вибороювати соціальні гарантії для військовослужбовців, яких скорочуватимуть, віддати землю фермерам і пропорційно поділити фабрики й заводи між тими, хто на них працює. Завоювати підтримку населення, щоб добути владу і використати її розумно.

На жаль, конференція науковою не стала. Звучали конкретні пропозиції з тактики найближчих дій, але серйозних розробок не було хоча б на рівні прогнозів.

Петро КОСТЮК.

Київ.

Реалії

ЗНОВУ БРАТИМУТЬ ВЛАДУ?

За півгодини до відкриття сесії Харківської обласної Ради натовп прорвав міліцейський кордон і, опинившись у приміщенні, намагався «подубасити» депутата Чухлебова. За словами збуджених виборців, саме він нібито залишив їх без городніх ділянок. Утім, дякуючи міліціонерам, усе закінчилося мирно...

Перше і основне питання порядку денного сесії — про економічну ситуацію в області та додаткові заходи щодо поліпшення соціального захисту населення. Полиці магазинів, особливо продуктових, як і раніше, стерильно чисті. Більшість людей спроможні купити сьогодні лише хліб і молоко, правда, якщо вони є. Інші питання порядку денного — вибори депутатів райради, про зміни в адміністративно - територіальному поділі області тощо — багато хто з депутатів вважає «забалакуванням зубів» свідомим ухилянням керівництва області від розв'язання гострих проблем.

На сесію прийшла група депутатів міськради. Вони, мабуть, намагатимуться «пробити» введення в Харкові, а, можливо, і в області нормованого розподілу основних продуктів харчування.

До речі. Минув ультимативний десятиденний строк, відпущений так званим комітетом «15 січня» (натовп з майдану на чолі з «народним трибуном» паном Здоровцем) обласній та міській Радам на складання їхніх повноважень. У названий день представники обох Рад, за словами пана Здоровця, повинні очистити зайняті ними приміщення і вручити ключі від міста означеному комітетові. Якщо цього не станеться, комітет братиме владу в свої руки. Як? Поживемо, побачимо... Одне, що обіцяє пан Здоровець, крові не буде. Й за це спасибі.

Микола КОСИЙ.

Харків.

З привітом — НЛО

Під час різдвяних свят пенсіонерка М. Труба лягала спати, коли звернула увагу на незвичну освітленість вікна. Виглянула в нього і очам своїм не повірила. Навпроти будинку біля верхівки берези завис яскравий еліпсовидний предмет. Покликала чоловіка. Стали спостерігати удвох. Тривало це приблизно годину.

— Предмет нагадував гумовий човен,— розповідає М. Труба.— Був він яскравий, як розпечене коло, діаметром десь зо три метри. Світло від нього йшло не застигле, а якесь пульсуюче, з переливами.

Згодом НЛО розтанув, як марево.

Кажуть, недалеко сусідка контактує з Космосом. Може, то до неї навідувалися пришельці з різдвяними подарунками?

Володимир ЧЕПУРНИЙ.

Чернігівська область.

Анонс

НАМ БИ ВАШІ КЛОПОТИ

30 січня у київському театрі імені Лесі Українки гратимуть позаплanову прем'єру. Це п'єса знаменитого С. Мрожека «Посол», поставлена краківським режисером К. Дембогурським. У головній ролі — Є. Паперний. Сюжет (як для нас) вельми інтригуючий: до посла якоїсь держави звертається за допомогою людина, котрій загрожує смерть. Але посол безпомічний, бо в його країні настільки розвинена демократія, що скасовано за непотрібністю всі інститути влади! Як не кажи, а круто закручено, навіть для нашого часу, отже,— варто подивитися...

Христофор ГРУША.

Серпневе відлуння

...НІ БОГОВІ СВІЧКА

Друзі по партії першого секретаря колишнього Оріхівського райкому КПУ Анатолія Веретєніна після ганебного серпня минулого року всіляко намагалися прилаштувати його на тепленьке містечко. Збанкрутілого ватажка хотіли «всунути» на посаду голови колгоспу. Але в усіх чотирьох господарствах району, куди возили Веретєніна, прозрілі селяни висловили своє «фе» вагу-апаратнику. На попередній посаді районний ватажок комуністів не приховував своєї ворожості до самостійності України, а його команда чинила всілякий опір розвиткові української мови та культури на Оріхівщині.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запорізька область.

ПОГОДА

28 січня — без опадів, 29 січня по Україні, крім західних областей, невеликі опади. Вночі та вранці місцями туман, слабка ожеледь. Вітер північно-західний, 5—12 метрів за секунду. Температура від 5 градусів морозу до 2 градусів тепла. Вночі 1—8 градусів морозу, в Прикарпатських областях — до 13 градусів морозу.

По Києву та області сьогодні вдень без опадів. Вітер північно-західний, 5—10 метрів за секунду. Температура від 4 градусів морозу до 1 градуса тепла.

Дискутуємо

ДЕЩО ПРО СИМВОЛІКУ

Грудневий референдум остаточно вирішив долю України та її народу. Нині ми маємо і незалежність, і свого Президента. Але залишилось невирішеним ще одне важливе питання — якою бути державній символіці. Саме на нього намагаються дати відповідь наші читачі.

Лелека над Україною

Переконаний, що мене підтримає більшість громадян незалежної України. Що таке тризуб? Навіть ті, хто так наполягає на узаконенні цього символу, не можуть дати обгрунтовану відповідь. А мені він нагадує заборонений пристрій для рибальства — ості. Не сприймається ще й того, що Україна проголосила себе нейтральною, миролюбною державою, а він — войовничий і не відповідає цим принципам.

Пропоную новий символ незалежної України — лелеку. З давніх-давен вважалося, що цей птах приносить щастя та злагоду.

П. ГОЛЯН.

Полтава.

Вистраждані символи

Мені, простому українцю, сором за тих, хто зневажає наш національний синьо-жовтий прапор. Під цим прапором віками боролися за незалежність України, незважаючи на заборони, народ зберігав його. Тому іншого прапора, окрім синьо-жовтого, український народ не сприйматиме.

І. БАБАК,
учасник Великої Вітчизняної війни.
Вербове
Синельниківського району
Дніпропетровської області.

Триєдиний

Прапор нової України повинен бути демократичним. Пропоную зробити його трибарвним, а саме блакитно-червоно-жовтим. Таке поєднання відповідає нашій історії. А з войовничим тризубом я не згоден. Мирній державі — мирний герб. Нехай ним стане квітка соняшника.

І. ГРОМ.

Полтава.

Два листи на одну тему

ХТО ДОПОМОЖЕ?

У період паперового дефіциту газет не зменшилось, а збільшилось. Хіба не цікаве явище? А головне — ця проблема боляче вдарила по районних газетах. Скажімо, наша ємільчинська районка з весни замість трьох разів на тиждень виходила лише раз. У жовтні перестала друкуватися взагалі. Причина — немає паперу. Прикро, що район позбавлено необхідної інформації.

Може, хтось зглянеться на нас і допоможе. Невже ємільчинці так і не побачать у дії своєї «Народної трибуни»?

Леонід МАЛЕЦЬКИЙ,
сількор з 30-річним стажем.
Червоний Бір
Ємільчинського району
Житомирської області.

Справді, в скрутному становищі опинилася районна газета. То, може, пропозиція, яку висловив у листі наш читач з Черкащини М. Масло, і допоможе ємільчинцям, та й усім, хто відчуває паперовий голод, задовольнити його.

Макулатура і паперовий дефіцит

Нині все в дефіциті, і папір — не виняток. Тому мене непокоїть безгосподарське ставлення до нього. Майже в кожній родині збирається за рік велика кількість газетного паперу. Чому б не переробляти його як макулатуру. Адже це допоможе якоюсь мірою вирішити паперову проблему. Пропоную налагодити роботу приймальних пунктів. Щоб не повторювалася практика недалекого минулого. Раз приніс ентузіаст макулатуру — зачинено, вдруге — зачинено, а втретє викинув, щоб не морочити голову. Біда наша в тому, що не маємо бажання належно організувати корисні справи.

М. МАСЛО.
Корсунь-Шевченківський
Черкаської області.

Є така думка

ЧИ БУДЕ НОВЕ ЯРМО МЕНШЕ МУЛЯТИ?

Я був шокований тим, у якому поспіху Верховна Рада ратифікувала Угоду про створення співдружності незалежних держав. Поспіхом обговорили на сесії, не спиталися народу його ставлення до цього об'єднання.

Обіцявши захищати незалежність України, наш Президент з перших днів поступився значною частиною самостійності. І вийшло, що, скинувши союзне ярмо, український народ потрапив у нове — ярмо співдружності.

Л. СТАВИЦЬКИЙ,
учасник Великої Вітчизняної війни.
Помічна
Кіровоградської області.

Пропоную

БУЛО Б СПРАВЕДЛИВО

До когорти комуністів я вступив у жовтні 1944 року. Самі розумієте, які то були часи і які почуття були в тих, хто одержував партійний квиток. Тепер усе розвалилось. Але всі роки, поки діяла компартія, я і мільйони таких, як я, справно сплачували внески. Не вимагаю повернути мені те, що я добровільно віддавав. Як рядовий комуніст пропоную, щоб ці гроші віддали солдатським вдовам. Кому-кому, а їм дісталося найбільше. Втративши чоловіків на війні, самі виховували дітей. Усіяні осколками війни поля орали коровами і собою, одержували за каторжну працю копійки, і врешті мають сміховинну пенсію. Вважаю, що внески ці по праву належать їм. Це буде благородно і справедливо.

В. ЛОБУНЕЦЬ.
Сокиряни
Чернівецької області.

НОВА ДЕРЖАВА — НОВІ СВЯТА

Навіщо нам чиїсь свята, та ще й із сумнівною репутацією? Пропоную скасувати Жовтневі свята, а замість них відзначати 24 серпня День проголошення незалежності України Верховною Радою та День народження нової незалежної європейської держави — 1 грудня.

О. КОШКІН.
Прилуки
Чернігівської області.

ПІСЛЯ закінчення педагогічного училища Терезія Яворська поїхала працювати до Репинного, що в Міжгірському районі на Закарпатті. Не набридала начальству своєю квартирною невлаштованістю Та коли вийшла заміж, треба було вже і про свій куток подумати, тим більше, що в сім'ї очікувалося поповнення. І тут Терезії Йосипівні стало відомо, що у вчительському будинку звільняється квартира. Вирішила просити її для себе. Але вчителька Солодовник уже подала заяву з проханням узяти її на квартирний облік. Для Яворської це було несподіванкою — адже Солодовник проживала у просторому будинку своїх батьків. Тож і собі подала заяву з аналогічним проханням.

Тепер Репинському сільвиконкому і вчительському колективу належало вирішити, як розділити одну двокімнатну квартиру на дві сім'ї. В однієї заявниці житлові умови кращі, але вона подала заяву першою, в іншої, що подала заяву другою, взагалі ніяких умов. Було не одне засідання і педколективу, і сільвиконкому, але до згоди не могли дійти.

Врешті, сільвиконком усе-таки пішов назустріч молодій сім'ї: 24 січня прийняв рішення, за яким Яворській дозволялося проживати у сьомій квартирі вчительського будинку, але тільки до першого липня. Та за протестом районного прокурора рішення було скасовано. А через два місяці сільвиконком під головуванням В. Тарахонича ухвалив передати квартиру сім'ї Солодовник.

Тим часом Яворська разом з чоловіком зробили в квартирі ремонт, у них народився син. Збігли визначені для проживання у квартирі півроку. Куди ж іти, та ще й з немовлям? Тоді за позовом сільвиконкому справу порушив Міжгірський районний народний суд. Один за одним приходили виклики до суду.

За листом читача

А Є ЩЕ ЛЮДСЬКЕ МИЛОСЕРДЯ

Не довіряючи більше закону і боячись суду, вона, одержуючи повістки, тури просто не з'являлась. І 10 жовтня того року Міжгірський районний народний суд під головуванням В. Цімботи за відсутності відповідачів виносить рішення: «Виселити сім'ю Яворської з кв. № 4, буд. 124, в с. Репинне без надання житла».

Незрозуміло, чому без надання житла? Навпаки, Яворській як молодому спеціалісту повинні надати квартиру. Є й інший бік справи — життєва ситуація: маленька дитина, відсутність іншого житла.

Натомість сім'ю викинули на вулицю. Чому ж так різко змінили своє рішення в сільвиконкомі, в районному народному суді? Чому прийняли рішення відселити Яворську з четвертої квартири, адже там проживає зовсім інша сім'я, а вона проживає в сьомій? Помилка чи зумисна підтасовка? Мимоволі напрошується висновок на зразок відомої приказки: закон наче дишло... Хіба ж ні? Захотіли — дали квартиру. На півроку. Передумали — відібрали... Дивують такі полегкі маніпуляції з нумерацією квартир, із законом і з людьми можновладців з Міжгірського району на Закарпатті.

Звичайно, залякати маленьку людину судом не важко, тим паче, що ця людина — вчорашня випускниця педучилища. Хвилює інше. Здобувши такий значущий урок на початку життєвого шляху, які ж уроки повинна давати Терезія Йосипівна маленьким громадянам незалежної України?

«Який же злочин я скоїла, що мене з малесенькою дитиною хочуть викинути на вулицю?» — пише до редакції Яворська.— Я вже не маю сили дитину на руках потримати, а мені ще треба сили й на те, щоб відстояти своє право на квартиру».

Невже і в міжгірських законників немає сили розібратися в наведеній справі? Якщо це і справді так, то, може, ясність внесуть обласні органи влади і правосуддя? Тільки хочеться нагадати і місцевій владі, і суворим суддям, що крім букви Закону є ще й таке поняття, як людське милосердя...

Марія ДАВИДЕНКО.
Репинне
Міжгірського району
Закарпатської області.

НЕ ДАЙТЕСЯ В ОМАНУ

Прочитавши про те, що воїни-афганці з клубу «Баграм» включилися в боротьбу проти входження Криму в незалежну Українську державу, я дуже здивувався. Чому вони не борються за те, щоб якомога більше допомогти своїм побратимам — інвалідам війни, сім'ям загиблих, духовно і морально пригніченим учасникам тієї непотрібної, придуманої брежнєвськими сатрапами «інтернаціональної допомоги»?

Незалежна Україна ставиться до афганців з великою повагою. Так і ви, солдати Криму, які пройшли через смерть, вогонь, сльози, не доведіть до нових чвар та крові. Україна сподівається на синівське ставлення до неї. Підтримайте входження Криму в Українську державу.

Р. РОМАНОВИЧ.
Івано-Франківськ.

ІСТОРИЧНИЙ ЛІКНЕП

Прикро, що народу нашому зовсім не відома його справжня історія. Тому дуже хотілось би, щоб на телебаченні з'явилась нова рубрика «Історія України». Це буде корисно і дорослим, і дітям.

Г. ШЕРЕДЕКО.
Краматорськ.

ВИЧІКУЄМО...

З поінформованих джерел нам стало відомо, що на розгляд парламенту України вже подано Закон про приватизацію землі і Закон про землю. Та чи не стануть вони черговим Юрієвим днем для селян! І не лише тому, що теперішній Земельний кодекс та інші аграрні закони серйозно пробуксовують. Як на мене, собака заритий в іншому — прийняття потрібних селу законів дотягнеться до весняно-польових робіт. Зокрема, так уже було із Земельним кодексом.

Через таку арифметику втратили рік, за який могли б піднятися на селі сотні селянських господарств. Врешті-решт, виникла б конкуренція між колгоспами-радгоспами і приватними хазяями. Без цього, до речі, як і без комплексної аграрної реформи, не бачити нам ринку. Натомість мусимо вистоювати в хлібних і макаронних чергах, діставати всіма правдами і неправдами борошно. Його дефіцит серйозно збіднив сімейні бюджети.

За міжурядовими угодами до Росії має надійти за рік 209 тисяч тонн м'яса, 827 тисяч тонн молока і молокопродуктів, 425 мільйонів штук яєць і яйцепродуктів, 1150 тисяч тонн цукру. І ще багато інших за теперішніх часів агроделікатесів. Все це буде виметено з й так не багатих наших засіків. Не кажу про весь зустрічний рух, зрештою, то справа нашого уряду, але ж навіть з папером сутужно. А тим часом хліб та інші продукти круто подорожчали.

Як стало відомо, на одній з останніх нарад в Кабінеті міністрів обговорювалося чимало аграрних проблем. Зокрема, було сказано, що проти 1990 року в 1991 році зменшилося виробництво споживчих товарів: олії — на 7 відсотків, борошна — на 4 відсотки. Далі із стенограми: «Жоден колгосп не знає, скільки буде платити за міндобрива, комбайни. В Латвії 1 тонна м'яса коштує 15 тисяч карбованців, в Білорусі — 24 тисячі карбованців, в Росії — 25 тисяч, а в нас — 30 тисяч карбованців. Тут є резерв, щоб поступитися ціною».

Гадаю, час поступитися і вчорашнім поглядом на аграрну реформу. Фермери нарешті дочекалися Закону про селянське (фермерське) господарство. А тим часом Кабінет міністрів видав положення, згідно з яким до селянських (фермерських) господарств доводять держзамовлення. Таким чином, не виконуєш держзамовлення — купуй техніку на біржах. Але ж ні для кого не секрет, що фермери й до цього жили за умовами ринку. Інша річ, що більшість колгоспів і радгоспів зіграла на цих ножицях цін. Цебто продукцію продали через біржі, а техніку і до неї — взяли в держави. Чи не буде задушено цим положенням справу тих селян, які лишень стають на фермерську стежку. І знову втратимо час. За такого «преферансу» годі чекати повнОТи хлібних засіків і в нинішньому році. Правда, переддень ринку на селі може перекроїти всі постанови на свій лад. Бо поки що всі ми вичікуємо, констатуємо і знову вичікуємо...

Віктор КОСАРЧУК,
аграрний оглядач «Голосу України».

Фото Геннадія СТЕПАНЧЕНКА.

БЕЗПРАВНА ІНСПЕКЦІЯ

У Кіровограді сутужно з хлібом. Чи думав хтось ще рік тому, що в області, яка засипала в державні засіки 1 мільйон 250 тисяч тонн зерна, сьогодні з раннього ранку шикуватимуться черги біля хлібних магазинів? Бо вже торік було продано державі на третину менше, ніж за попередні роки. І хоч урожайність була дещо нижчою за попередню, все ж значна частина зерна залишилася в господарствах. Як же воно там зберігається?

— Ми не маємо повноважень перевіряти колгоспні комори,— поділилася секретом заступник начальника обласної державної хлібної інспекції Марія Криниця.— Поїхали раз у колгосп «Маяк» Знам'янського району, а голова і до току не підпустив. Нічого собі інспекція, та ще й державна!

На жаль, і в обласному управлінні сільського господарства, і в комітеті державної інспекції по заготівлях і якості сільгосппродуктів тільки плечима здвигували у відповідь. А щось конкретне повідомити не могли.

На початку минулої осені на всю Україну пролунала приголомшлива звістка. У науково-виробничому об'єднанні «Еліта» Кіровоградського району згноїли значну кількість зерна нового врожаю. Гадаєте, перепало комусь на горіхи? Де там! Прокуратура й досі не може притягнути винуватців до відповідальності. Депутати сільської Ради горою стоять за ними, не дають своєї згоди. А між тим, за свідченням заступника начальника облсільгоспуправління Миколи Єременка, подібні факти були і в деяких інших господарствах цього ж району. Та хіба тільки цього?

Микола ВОЛОК,
власний кореспондент «Голосу України».
Кіровоградська область.

БОРОШНЯНІ МУКИ

Заступник генерального директора виробничого об'єднання елеваторної і зернопереробної промисловості Ю. Шкребітенко щиро здивувався:

— Перебої з хлібом у крамницях? Їх не повинно бути — борошна нині постачаємо більше, ніж раніше. Відпускаємо хлібопекарням стільки, скільки замовляють...

Справді, Дніпропетровщина у засіки засипала торік не 730 тисяч тонн пшениці, як передбачалося, а 768. Чи не єдина в Україні зуміла припасти хліба. Господарства області справилися з державним замовленням.

Але у Дніпропетровську, Дніпродзержинську, Кривому Розі, Нікополі, Павлограді городяни передусім скаржаться на дефіцит борошна. Кожна господарка успішно вирішувала б проблему, як годувати сім'ю, коли б мала бодай трохи борошна. Та його ринкові фонди загалом в Україні, зважаючи на ситуацію з хлібом, тимчасово ліквідовано. Одна Дніпропетровщина може й здатна постачати в торгівлю борошно, але ж рішення Кабінету міністрів обов'язкове для всіх.

Після бесіди з Ю. Шкребітенком я мислю так: а якщо зважити на ситуацію в індустріальній області, рівень забезпечення котрої продовольством дуже й дуже упав, поступаючись багатьом сусіднім регіонам, то чому б місцевій владі не дозволити хоча б частково відпускати борошно у вільний продаж. Бравий вояк Швейк казав, здається, що уряд, який не забезпечить чоловічу половину населення пивом, навряд чи довго утримається. Але ж борошно сьогодні стократ потрібніше.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

СЕЛЯНИН ВИРУЧИТЬ

Де ж подівся хліб? У виступах і політики, і деякі журналісти іноді стверджують, нібито хліб лежить на токах колгоспів і радгоспів.

Але це не так. Хліб уже давно опинився в засіках колгоспників і робітників радгоспів. Причому одержано значно більше, ніж у минулі роки. Виплата зерном та іншими сільськогосподарськими продуктами залежить від заробленого: на кожний карбованець — відповідна кількість зерна. Заробітна плата значно збільшилася, зросла й натуроплата.

Я пропоную купити зерно не у колгоспів, в яких його вже давно немає (а якщо і залишилось, то тільки для своїх потреб), а у селянина через споживспілку. Причому заплатити за нього з державної кишені за ринковими цінами, а можливо, і валютою. Вона ж залишається в Україні. Її можна буде одержати назад і використати для інших потреб.

Іван ГОЛОСНИЧЕНКО,
юрист.
Київ.

Бюрократичний всеобуч

ЗГНИЛО ЗЕРНО...

Навколо критих ангарів радгоспу «Восточний» Ленінського району — зелений килим із 20 тонн пророслого зерна. «Господареві» не знадобилося 530 тонн зерна пшениці і 700 тонн ячменю. А в колгоспі імені Фрунзе того ж таки району згнило під дощем 270 тонн хліба.

На жаль, і в радгоспі «Керченський» 800 тонн зерна лежить під відкритим небом. До речі, план-замовлення державі радгосп недовиконав на 600 тонн.

І ще один кричущий факт. Тільки в п'яти господарствах Ленінського району пропало в кілька разів більше зерна, ніж його конфісковано в усіх розкрадачів по всьому Криму. Про все це мені розповіли, показавши відповідні протоколи в управлінні внутрішніх справ Кримської АРСР.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Крим.

...І ЗГОРІЛО

За даними Головного управління пожежної охорони МВС України, торік 27 пожеж знищили 181 гектар хліба, скоївши збитків більш як на 60 тисяч карбованців (за старими цінами, звичайно). Одна пожежа в колгоспі «Жовтень» Приазовського району Запорізької області поглинула 98 гектарів пшениці. П'ять разів горіли хліба на Одещині, тричі — в Кіровоградській, Запорізькій та Луганській областях. Тричі горіли торік зерносклади на Полтавщині, двічі — в Донецькій області...

— А ми дотепер не можемо довести хоча б одного факту явних підпалень хліба, які мали місце в Харківській, Донецькій, Чернігівській, зрештою, чи не в кожній області України,— розводить руками заступник начальника ГУПО МВС України Олег Скобелєв. — Працюють прокуратури, ведеться слідство, але чи буде якийсь результат — невідомо.

Загалом, 50 тисяч пожеж торік завдали Україні тільки прямих збитків (і за дуже обережними підрахунками) на 35,6 мільйона карбованців. В них загинуло, переважно від власної необережності або безпечності, 1413 чоловік (!). Вогонь знищив 696 одиниць сільськогосподарської техніки.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Майже фейлетон

«АСФАЛЬТОВІ ХЛІБОРОБИ»

ДО ЧИЇХ РУК ПОТРАПИЛИ ПІЛЬГОВІ ЛЕГКОВІ АВТОМОБІЛІ!

ВЛАСНИКАМИ автомобілів на Рівненщині «за надплановано здане зерно» в одну мить ставали провідні і не зовсім спеціалісти-аграрії, голови колгоспів і директори радгоспів, інші високого рангу хлібороби. Для «розбивки» до списку самовіданих зерноздавачів було внесено кілька осіб рядових. Наприклад, пенсіонера Василя Невойта — колишнього директора Рівненського філіалу «Укрсільгосптехпроекту». Персонально очолив список «жигулістів» перший заступник голови облагропромради Олександр Чуприна, а замкнув — тракторист з Рівненського району Адам Романюк.

Оскільки те, звідкіля брали 33 щасливці зерно, та ще й надплановo, для широких кіл громадськості залишилося таємницею, в області, особливо у керівних прошарках, почалися всілякі бродіння. Розмови зацікавлені почалися, бо всім дуже закортіло персонально сісти за кермо. В Рівненському облвиконкомі якось було підслухано таку розмову:

— Слухай, ти мене поважаєш?

— Поважаю.

— І я тебе поважаю. Виходить, ми обоє поважані люди. То що тут іще придумати? Давай писати розпорядження...

І стали писати. І підписувати. Розпорядження облвиконкому на придбання персональних авто. Керуючий справами Федір Кравченя — заступникові голови Олександрові Сідлецькому. Той в свою чергу — завідуючому відділом Сергієві Бернацькому, голові Червоноармійського райвиконкому Миколі Сердюку, голові Гощанського райвиконкому Володимирові Андрощуку, голові Березнівського райвиконкому Валентинові Кроці... До списку «поважаних» вскочив у власний ВАЗ і.. колишній завідуючий відділом обкому компартії Іван Мірошниченко. А всього «лівий обгон» зробило одинадцять високопоставлених слуг народу.

Ну, а що ж законні першочерговики-«чорнобильці», інваліди, багатодітні матері, ветерани, здавачі молока? Довгенький список їх зберігається в облвиконкомі. І проти кожного прізвища — «не одержав». І правильно. Навіщо, скажіть, їм автомобіль?

Галина ХАРЧУК,
Валерій МАРЧЕВСЬКИЙ,
члени комітету контролю Рівненської міської Ради народних депутатів.
Рівне.

ЧАС ВСТАТИ...

Цей матеріал готувався спеціально для газети «Московские новости» як своєрідний підсумок референдуму в Україні. Але, як повідомили автора в редакції, публікація виявилася неможливою «із суто технологічних причин». Мабуть, з цих причин не надрукувала його і «Комсомольская правда». Лише завдяки «Учительской газете» читачеві колишнього СРСР вдалося довідатися про точку зору народного депутата України на події в нашій республіці. Такий плюралізм.

«ДУМИ Ж МОЇ, ДУМИ...»

Під час першого перебудовчого візиту Михайла Горбачова в Україну стався невеличкий інцидент. У кабінеті першого секретаря ЦК КПУ Володимира Щербицького Генсек зустрівся з керівниками Спілки письменників республіки, які вже на той час склали ядро РУХу. Іван Драч, його голова, подякував Горбачову: «Вперше українські письменники спромоглися потрапити у кабінет партійного вождя». Щербицький вибухнув: «Та ви знаєте, х т о ці люди?» І приніс Горбачову червону папку. З компроматом. Горбачов відсунув її від себе і порадив Драчу: «Іване, не гарячкуй». Він не став виголошувати перед ними відомих істин і перебудовчих лозунгів. Обмежився зізнанням: «І мені важко. Іноді навіть спадають на думку слова відомого українського поета: «Думи ж мої, думи... Лихо мені з вами». Письменники відповіли: «У того ж поета є інші слова: «Борітеся, поборете!».

З часом склад Політбюро ЦК КПРС помінявся повністю. І лише Україна була представлена у ньому останнім з могікан застою. Саме тоді багато хто зрозумів: нове керівництво проводити перебудовчі експерименти у другій за розміром республіці не наважується. Бо розвал старої будівлі на благодатних українських чорноземах міг сприяти падінню всієї імперії. А це, здається, не входило в плани Горбачова. У той час сталися ще дві події, що також залишилися поза увагою української преси. З місць, не таких далеких, повернулися після багатьох років неволі політв'язні Левко Лук'яненко, Михайло Горинь, В'ячеслав Чорновіл та Генріх Алтунян. А у Львові відомий вчений, академік і директор інституту Ігор Юхновський, досліджуючи закони статичної фізики, зробив висновок, що і в суспільстві існують певні аналогії: замкнена і керована з одного центру система не може бути оптимальною, а, отже, повинна розвалитися.

ДЕЩО ПРО ПРАВО НАЦІЙ НА САМОВИЗНАЧЕННЯ...

Розповідають: коли до Києва після необачної заяви прес-секретаря президента Росії про кордони прибула для переговорів делегація на чолі з Руцьким, голова українського парламенту Леонід Кравчук поклав на стіл переговорів карту Київської Русі і сказав: «Ось наші кордони...».

20 листопада 1917 року було проголошено Українську Народну Республіку. 10 грудня в Києві отримали телеграму Леніна: Ми, Рада Народних Комісарів, визнаємо Українську Народну Республіку та її право відокремитися від Росії або розпочати переговори з Російською республікою про федеративні або інші взаємовідносини. Все, що стосується національних прав, національної незалежності українського народу, Рада Народних Комісарів визнає негайно, без обмежень і беззаперечно. А через чотири дні Радянська Росія оголосила Україні війну. Володимир Косик, дослідник того часу, визначає причини війни так: «Уряду Леніна потрібен був хліб і вугілля».

9 січня 1918 року французький уряд офіційно визнав незалежність України і Фінляндії. 1 січня того ж року самостійна українська делегація прибула до Бреста для укладення мирного договору з Німеччиною та Росією. Німці та австрійці схилялися до того, щоб визнати повноваження делегації, але лише після того, як ці повноваження визнає делегація Росії. Що і було зроблено керівником російської делегації Л. Троцьким. Однак, після успішного наступу червоних військ в Україні Троцький змінив свою позицію. Доля України знову стала іграшкою в руках переможців...

Залишаються у минулому багато стереотипів і легенд. Одна з них про загибель ескадри, романтично змальована Олександром Корнійчуком. Чи міг хто-небудь ще недавно повірити в те, що Чорноморський флот було знищено лише тоді, коли над одним з кораблів замайорів жовто-блакитний прапор?!. Знищено, щоб не дістався цей флот незалежній Українській республіці.

24 серпня український парламент прийняв Акт про незалежність. Без сумніву, різні депутати тлумачили його по-різному. Але була одна, досить численна група, позицію якої зумів досить точно сформулювати редактор американського журналу «Сучасність», професор з Нью-Джерсі Тарас Гунчак: «Коли Маргарет Тетчер заявила, що Англія не збирається встановлювати дипломатичні відносини з Україною, вона дала зрозуміти, що британці не встановлюють дипломатичних відносин з колоніями». Для нас ви лише колоніальні адміністратори.

ПОМИЛКА ПРЕЗИДЕНТА

На початку минулого року Президент СРСР Михайло Горбачов припустився фатальної помилки. Домовившись зустрітися у Києві з канцлером ФРН Колем, він забув про дрібниці — повідомити про це Президію Верховної Ради України, яка виконувала на той час обов'язки колективного керівника Української держави. Мабуть, Михайлу Сергійовичу здалося: київський час зупинився, а фурор, здійснений хоробрим лицарем перебудови кілька років тому, запам'ятається на берегах Дніпра назавжди. І тому Президент був дуже здивований, коли замість звичних квітів на Хрещатику до його ніг полетіла збірка ленінських творів. Це він ще якось міг пояснити на прес-конференції: «Рухівці, мабуть...» Але як йому, напівукраїнцю (про це стало відомо пізніше), було пояснити могутнє скандування на центральному київському майдані — «Україна без Кремля!».

Чи то радники підвели Президента, чи то настільки наївними виявилися його уявлення про Україну та її верховну владу, але факт залишається фактом — Горбачов зробив помилку, непробачну для політика його масштабу. Він не прийшов у парламент.

Гадаю, виступ перед депутатами легким не був би. Але такий хід міг повернути йому колишній авторитет. Горбачов засвідчив би повагу до суверенітету республіки та бажання побудувати новий Союз як співдружність рівноправних держав. Горбачов віддав перевагу Межигір'ю...

Втім, був ще один епізод, що неприємно вразив українських керівників. Апарат Президента поводився, наче перебував у Ново-Огарьово, сказав мені один з членів українського уряду. Коли Горбачов приїхав на колишню дачу Щербицького у Межигір'ї, його супроводжували представники вищого ешелону української влади. До них підійшов якийсь клерк із президентського почту: «Посторонних прошу удалиться». Сторонніми виявилися міністр внутрішніх справ, голова КДБ, держсекретар...

В Україні Горбачов мав останній шанс. Він його знехтував.

ОБРАЗ ВОРОГА

Під час серпневих подій серед захисників «Білого дому» були представники України. Сотня молодих хлопців, в основному студентів. Поруч з російським триколором, символом молодої демократії, майорів синьо-жовтий український національний прапор. Це також символ. Символ споконвічного прагнення окраїнної європейської землі до незалежності, процвітання.

Як же сталося так, що ті, хто був разом на барикадах, раптом стали мало не ворогами? Чому образ ворога, що тривалий час ототожнювався з нашими західними опонентами, почав дедалі частіше й частіше пов'язуватися з тими, хто народився південно-західніше хутора Михайлівського? Чому така недовіра у людей України до будь-якої інформації про республіку з Москви?

Нова тактика «центру» дала протилежний результат. Виник рух «Росіяни — за незалежність України», заснований актрисою Адою Роговцевою та письменницею Аллою Потаповою. За незалежність проголосував на референдумі не тільки російськомовний Крим, а й Севастополь — місто славних людей, яке чомусь вважається консервативним у питаннях національного будівництва.

Такому волевиявленню російської меншини сприяла насамперед стабільніша, ніж в інших регіонах Союзу, ситуація. Економічна й політична. Напередодні парламент України схвалив Декларацію прав національних меншостей, яка фактично надала російській мові статус мови найбільшого сприяння після державної, української, котру, до речі, для того щоб стати громадянином республіки, знати зовсім не обов'язково.

Чи прагне Україна позбутися всіх зв'язків з республіками колишнього Союзу? Відомий поет Дмитро Павличко вважає: «Ми прихильники цивілізованого демонтажу Союзу...».

На Всеукраїнському вічі, що зібрало тисячі прихильників незалежності, коли двоє юнаків підняли на даху будинку транспарант «Київ проти Москви», саме він, Дмитро Павличко, сказав з трибуни: «Зніміть плакат. Це провокація». Віче підтримало оратора.

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

Летіли в листопаді на конференцію до Нью-Йорка два народні депутати України. Два голови постійних комісій. З питань економічної реформи і базових галузей промисловості. Володимир Пилипчук та Василь Євтухов. Демократ і колишній член колишньої КПРС. Один — завзятий «самостійник», другий — ще недавно завзятий «федераліст». У Шереметьєво-2 їх обслуговувати відмовились. Незважаючи на їх «серпасті, молоткасті» та ще й дипломатичні радянські паспорти. Примусили сплатити мито — 54 карбованці. «За обслуговування іноземних громадян» — надруковано у квитанції, яку вони привезли з собою назад як сувенір.

Працівники аеропорту сказали, що їм надійшла вказівка представників України обслуговувати за прейскурантом іноземців, розповідав Володимир Пилипчук. А Василь Євтухов додав: «Ніяк не зрозумію — хто ж від кого відгороджується, відокремлюється?..».

Пам'ятаєте, гоголівський Вакула з «Вечорів на хуторі поблизу Диканьки» приїхав до столиці зі своїми друзями. Впав до ніг самодержиці. А вона їм: «Встаньте». А вони: «Не можемо, мамо».

Прийшов час встати.

Вадим БОЙКО,
народний депутат України.

Спорт

САМАРАНЧ ЗА СНД, АЛЕ...

На олімпійській хвилі

Минулої суботи в Москві відбулося чимало цікавих подій, які мали безпосереднє відношення до олімпійського руху. До столиці Росії на зустріч з президентом Борисом Єльциним прилетів президент МОК Хуан Антоніо Самаранч.

Про те, що Єльцин підтвердив участь російських атлетів у складі об'єднаної команди СНД в зимових і літніх Олімпійських іграх — в Альбервілі (Франція) та Барселоні (Іспанія), відомо, мабуть, багатьом шанувальникам спорту.

Увечері відбулася прес-конференція президента МОК, на яку злетілося чимало репортерів. Самаранч повідомив їм, що хотів би бачити на обох Олімпіадах нинішнього року об'єднану команду СНД. Але сказав і про те, що окрім олімпійського прапора на церемоніях відкриття і закриття спортсмени зможуть нести й національні прапори. Вони підніматимуться також і на честь переможців, лунатиме тоді й національний гімн.

Пан президент повідомив і про те, що 9 березня в Лозанні НОКам 12 країн СНД буде надано тимчасове членство в МОК.

Але окрім названих подій, минулої суботи відбулася ще одна, яка нас, українців, має зацікавити особливо. Дізнавшись про те, що Словенії і Хорватії вже прийняли тимчасовими членами до МОК, президент НОК України Валерій Борзов у досить ультимативній формі звернувся до координатора НОКів СНД, віце-президента МОК Віталія Смирнова з вимогою, щоб той влаштував йому зустріч із паном Самаранчем.

— То що ж, відбулася та аудієнція? — запитав В. Борзова, коли той в неділю під вечір повернувся до Києва.

— Так. То була зустріч у вузькому колі. Наполегливо, з багатьма аргументами доводив гостеві, що Україна в індивідуальних видах спорту має всі підстави виступати самостійною командою. Президент МОК усе ж залишився при власній думці. Щоправда, він збирається найближчим часом надіслати листи раді президентів країн СНД з пропозицією розглянути питання участі в літніх Олімпійських іграх-92 і висловитися остаточно з цього приводу. Оце, як на мене, і є та нитка, за яку слід вхопитися. В перспективі все ж можна розплутати клубок проблем...

Що ж, НОК України провів корисну роботу на цьому етапі. Тепер слово за Президентом і парламентом нашої держави.

До речі, Самаранч заявив, що в квітні збирається відвідати Україну.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ФУТБОЛ. Товариський матч. Збірна США — збірна СНД — 0:1. Цей м'яч забив киянин Ахрік Цвейба.

ХОКЕЙ. Перехідний турнір «Сокіл» (Київ) — «Дизеліст» (Пенза) — 4:4 (0:3, 3:0, 1:1). Шайби у киян закинули: Кузьминський (2), Сидоров, Олецький.

ТЕНІС. Переможцями відкритого чемпіонату Австралії стали Моніка Селеш і американський тенісист Джим Кур'є.

Хокей

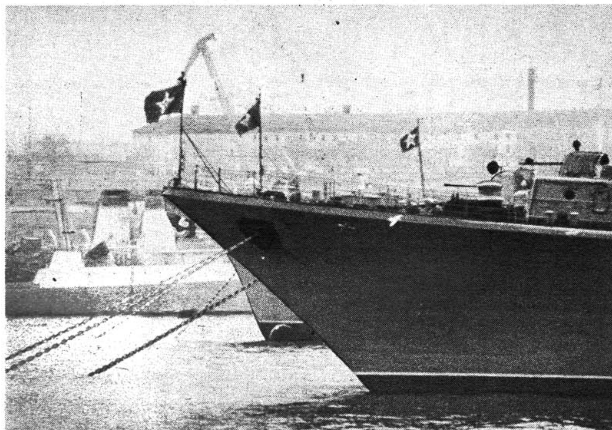
БУЛІТИ ЗА КИЯНАМИ

В Ужгороді на стадіоні «Авангард» пройшов юнацький турнір з хокею. Окрім двох команд господарів, участь у ньому взяли хокеїсти київського «Сокола», мінського «Динамо» та два колективи московського «Спартака».

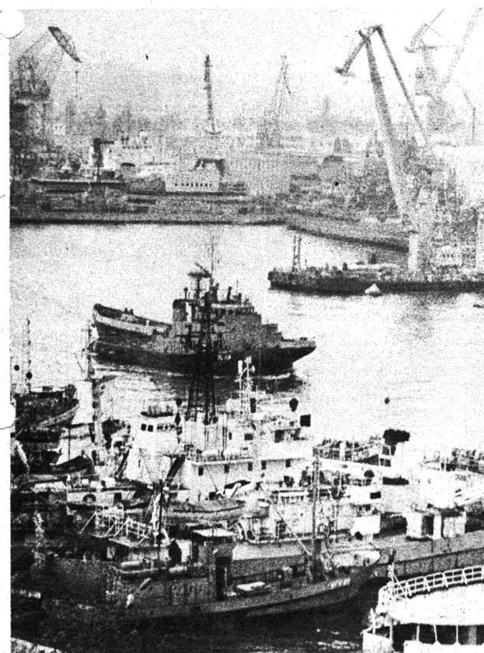
У фіналі зустрілися «Сокіл» та «Спартак»-1. В основний час нічия — 10:10. Точніше пробиті буліти (штрафні кидки) 5:2 вивели в переможці хлопців зі столиці України. Почесне третє місце вибороли гравці команди «Ужгород-80», які з рахунком 7:5 подолали «Спартак»-2 (Москва).

Микола ГОРВАТ.

СЕВАСТОПОЛЬ НА ПОРОЗІ НОВОЇ ІСТОРІЇ

Корсунь, Херсонес, Ахтіар і лише потому Севастополь. Якщо досліджувати історію «города русских моряков», то ще задовго до того, як 1783 року тут почалося будівництво військово-морської бази, унікальні бухти притягували і грецьких купців, і українських козаків на «чайках», і кримсько-татарських кочівників.

Тут, у корсунській хрещальні, прийняв християнство київський князь Володимир. Працею українських селян — вірнопідданих Російської імперії — збудовано чисельні пристані, форти та укріплення. А легендарний матрос П. Кошка, подвигами якого так пишається «российский» Чорноморський флот, був П. Кішкою — селянином з подільського села Ометинці.

Як багато значило і значить нині оте ототожнювання «российского» з «русским» і навпаки! Величну історію нашої праматері — Київської Русі було вкрадено через слово «Русь». Славу Севастополя теж привласнюють собі чиновники з далекої сухопутної Москви, бо флот іменували, як і імперію, «российским». І немає значення, хто ту славу здобував, флот «был, есть и будет российским».

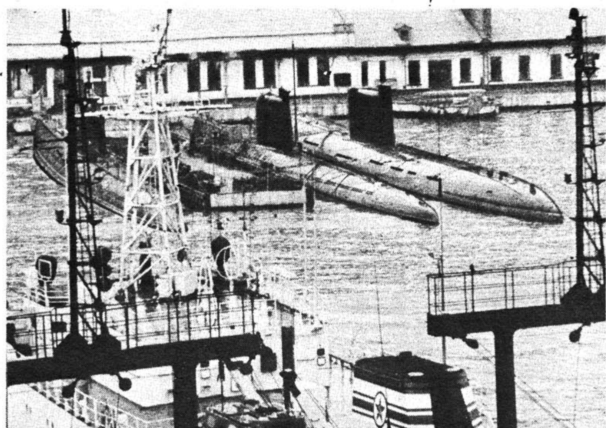
Але живемо в знаменний час торжества справедливості. Чорноморський флот стає українським, хоч як того не хочуть адмірали.

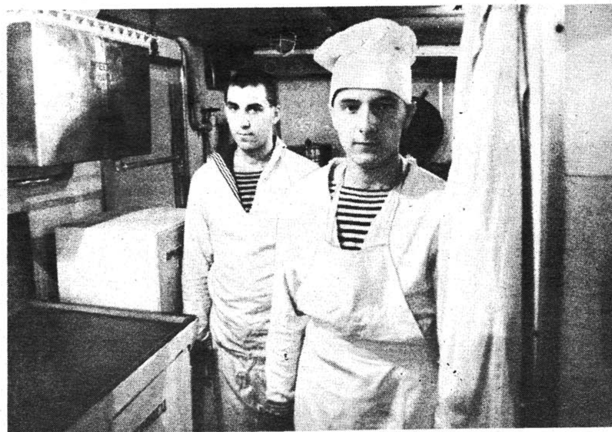
Боячись слова правди, на бойові кораблі, підводні човни командування ЧФ побоялося нещодавно допустити народних депутатів України, які привезли морякам закони незалежної держави про оборону і соціально-правовий захист людей у військовій формі.

А тим часом вже присягнуло на вірність Україні перше з'єднання військових кораблів під командуванням капітана II рангу Ю. Шалита. На кораблях неспокійно. Адмірали втрачають контроль над флотом. Легендарний Севастополь на порозі нової історії.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«БАЧУ ШИРОКІ ПЕРСПЕКТИВИ»

У дипломатичних колах

Триває процес визнання України зарубіжними державами. Кілька днів тому дипломатичні відносини з нею встановила Монголія. З цього приводу інтерв'ю нашому кореспондентові дає Генеральний консул Монголії у Києві Дашням ЯДМААГІЙН.

— Чим викликано це рішення монгольського уряду?

— Монголія виступає на стороні народів, які відстоюють свою свободу і незалежність. Ми глибоко усвідомлюємо, що демократичні процеси, які відбуваються у світі, зокрема і в колишньому СРСР, відіграють визначальну роль у збереженні миру, стабільності і подальшому розвиткові плідних міждержавних відносин. Народ України чітко висловив свою волю жити в незалежній державі. Його рішення заслуговує глибокої поваги. Тому Монголія одна серед перших визнала суверенну Україну і встановила з нею дипломатичні відносини.

Отже, перед нами широкі перспективи співробітництва. Проте хотів би відзначити дуже важливу обставину: ми не відкриваємо для себе Україну, як щось абсолютно нове. Україна віддавна була солідним партнером Монголії. Згадаймо: у проектуванні й будівництві нових монгольських міст брали участь ваші спеціалісти; на Україну припадає чверть всього товарообміну між Монголією і колишнім СРСР; у вищих і середніх навчальних закладах України здобувають освіту майже 700 монгольських юнаків та дівчат.

— Що нового з'явиться у відносинах між Монголією і Україною після встановлення дипломатичних відносин?

— На мою думку, ці відносини надалі будуватимуться на принципово новій основі. Найближчим часом будуть підписані такі основоположні документи, як Договір про співробітництво між Монголією і Україною, угоди про торгово-економічні зв'язки, освіту, культуру, охорону здоров'я. Раніше все йшло через «центр», віднині ж — безпосередньо, враховуючи інтереси народів Монголії і України. Я говорю про різноманітні контакти — від урядових до ділових, про дедалі ширший обмін інформацією тощо. Не за горами відкриття посольства — Монголії у Києві і України в Улан-Баторі.

Далеко не останню роль відіграватиме економіка. Поряд з традиційною практикою товарообміну значна роль відводитиметься створенню спільних підприємств, фінансуванню проектів, розвиткові прямих зв'язків між підприємствами.

До речі, про товарообмін. З українською стороною ми домовились про значне збільшення взаємного бартеру. Хоча це не найцивілізованіша форма торгівлі, проте під час перехідного періоду до справжнього ринку слід використовувати і її. Зокрема, різко збільшаться поставки української продукції. Ми запропонували вашим міністерствам список того, що нас цікавить, на 102 мільйони доларів лише на поточний рік. У цьому списку чільне місце посідає устаткування, зокрема, нові агрегати, запасні частини для наших електростанцій, свого часу оснащених українськими машинами й механізмами. Монголія хоче придбати також цукор, олію, інші продукти. Ми ж готові надати Україні вовну (у тому числі всесвітньо відомий «мохер»), дублянки, шкіряні пальта та куртки, хутряні шапки — те, що у вас вважається дефіцитом. Можемо поставляти на Україну м'ясо.

Підсумовуючи сказане, дозволю собі підкреслити: Монголія не бачить проблем у своїх відносинах з Україною. Доведеться багато попрацювати і вам, і нам — у взаємних інтересах. Я вірю у плідні результати.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ.

ЧИ БУДЕМО З НАФТОЮ?

Ситуація

Як тільки закінчився конфлікт у Перській затоці, розвинуті країни почали переорієнтовувати нафтову політику, тобто шукати партнерів-постачальників в інших, стабільніших районах — у Латинській Америці, на Далекому Сході, Півночі Європи.

Дещо схожа ситуація склалася й для нас.

Відомо, що левову частку нафти в Україну споконвіку постачала Росія. Але ці часи вже минають.

Нині нам доводиться додатково шукати нафту де тільки можна. Російський нафтовий краник (а з ним і бензиновий, і дизельний) поступово й неухильно закручується. Збагнули це й за кордоном. Поїхали до нас представники арабських країн — Іраку, Саудівської Аравії (від самого короля!) тощо.

Підхопилися також нафтові бізнесмени з Німеччини, Англії, Франції (які, до речі, пропонують здебільшого ту саму арабську нафту). Переговори з ними тривають. Правда, результатів від них мало. Не дуже нам вигідно залишати в себе 25—30 відсотків переробленої нафти (плату за роботу), а решту знову відправляти за кордон. Поки що тільки швейцарці погодилися віддати нам 50 відсотків з тих чотирьох мільйонів тонн, що вони привезуть в Україну. Здається, незабаром домовимось із іранцями. Втім, такі варіанти розрахунків — не єдине рішення. Кабінет міністрів, інші державні установи вирішують питання про розрахунки з нашої сторони металом. Напевне, існують й інші можливості.

Це — перше, але є й друге.

У нас немає відпрацьованої системи... приймання нафти. Як її «відвантажувати» на експорт, ми знаємо. А от приймати... Першим кроком уряду у розв'язанні проблеми стало термінове пристосування до відповідних функцій переробного підприємства в Одесі. Передусім хоча б для того, щоб прийняти ту саму швейцарську нафту. А далі — нове розширення схеми приймання. Вже є плани побудови нового спеціалізованого терміналу в порту «Південний» (Одеська область). Він зможе приймати 40—50 мільйонів тонн нафти на рік.

Звичайно, за нинішніх умов нам все ж таки вигідніше купувати цю найважливішу сировину в Росії, навіть не через її урядові структури. Скажімо, приїздять же в Україну представники тюменських нафтових «контор» і пропонують свій товар. Але натомість вони вимагають цукор, м'ясо, овочі, тобто те, чого у наших нафтопереробних заводів немає. А про координацію такого обміну на рівні Кабінету міністрів щось не дуже й чути.

Втім, здається, і такі [illegible]кання — не вихід. Враховуючи падіння рівня видобутку нафти в Сибіру (російські офіційні представники передрікають цього року «втрату» 50 мільйонів тонн, а самі видобувачі навіть 70), слід зважити на те, що, можливо, невдовзі тюменського або іншого «чорного золота» вистачатиме тільки на внутрішні потреби самої Росії. Тому наша переорієнтація на нові джерела — неминуча. І готуватися до цього треба найшвидшими темпами.

Олексій ЄВСІКОВ.

Актуально

НІ З КИМ ВОЮВАТИ

«Бєларусь позбудеться тактичної ядерної зброї до 1996 року, а після цього на її території залишаться тільки власні збройні сили», — заявив заступник голови комісії з питань національної безпеки білоруського парламенту Привалов. Він підтвердив намагання республіки найближчим часом стати нейтральною державою. За його словами, Бєларусь не бачить біля своїх кордонів противника, проти якого треба воювати.

* * *

Встановлено дипломатичні відносини між Азербайджанською Республікою і Швейцарською Конфедерацією. Вони здійснюватимуться на рівні посольств.

По Латинській Америці

Країни континенту закінчили 1991 рік, маючи загальний борг у 445 мільярдів доларів (на три відсотки більше, ніж у попередньому році). Втім, Латинська Америка залишається своєрідним експортером капіталів, віддаючи за один долар, вкладений у його економіку, три своїх як оплату відсотків з уже наданих кредитів.

За повідомленням Всесвітнього банку, зовнішній борг є найбільшим тягарем для Бразилії та Аргентини. Чілі, Мексика, Колумбія, Коста-Ріка, Болівія, Венесуела та Уругвай дещо полегшили своє становище завдяки реалізації програм економічних реформ, запропонованих Міжнародним валютним фондом.

* * *

Під тиском екологічних організацій, законодавців і політичних партій уряд Аргентини заборонив ввезення в країну токсичних відходів з індустріально розвинутих країн.

* * *

Найвидатнішою подією минулого року у коста-ріканській науці місцеві журналісти визнали успішну операцію з пересадки серця, яку було вперше проведено в Центральній Америці.

* * *

Серед країн — членів Організації американських держав останнім часом панують дві точки зору на розвиток подальшого діалогу з Кубою.

Прибічники першої наполягають на необхідності докорінних політичних змін для того, щоб Куба змогла вільно увійти в латиноамериканську співдружність.

Друга точка зору, якої додержується, зокрема, генеральний секретар ОАД Соарес, полягає в тому, що необхідно продовжувати діалог з островом Свободи, розпочатий в Гвадалатарі, і не дискутувати питання прийому Куби до ОАД за її відсутності на таких переговорах.

* * *

Об'єднана латиноамериканська ліга (громадська організація США) повідомила, що агенти еміграційних служб у Сполучених Штатах у середньому раз на годину здійснюють акт свавілля проти латиноамериканців — як нелегальних емігрантів, так і жителів США та туристів. Однак, на думку представників ліги, це тільки мале відображення загальної картини, бо більша частина жертв мовчить, побоюючись репресій. Згідно із заявою ліги, латиноамериканська національна меншість — найбільше дискримінована в США на теперішній час.

* * *

Представники політичних і профсоюзних організацій Чілі утворили лівий демократичний рух альєндистів (від імені колишнього президента країни Сальвадора Альєнде) — МІДА. Рух бороться за реалізацію «альтернативного проекту влади, що характеризується як антикапіталістичний, антиімперіалістичний і пролатиноамериканський». Найближча мета — досягти справжньої демократизації країни». Рух відкритий для всіх політичних партій, течій та окремих громадян — шанувальників ідей Альєнде.

За повідомленнями інформаційного агентства Пренса Латіна.

Звістки з діаспори

НОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ

На посаду помічника американського посла у спеціальних дорученнях і координатора у справах біженців призначено відомого серед української спільноти США громадського діяча Мирона Василика. Донедавна він працював у бюро прав людини і гуманітарних справ державного департаменту. Це призначення збіглося ще з однією приємною подією — нагородженням заступника прес-секретаря Білого дому Романа Попадюка почесним званням «Українець 1991 року».

ЗАПРОШУЮТЬ БІЗНЕСМЕНІВ

Клубом українських підприємців і професіоналістів Торонто розроблено програму допомоги народному господарству України. Згідно з цим проектом «капітани великого бізнесу» з України матимуть змогу вдосконалити свої знання під час шеститижневого стажування в Канаді. У конкурсному відборі перевага надаватиметься жителям України віком до 35 років, які мають закінчену вищу освіту і добре володіють англійською мовою.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ В АВСТРІЇ

Відомим серіям старовинних українських марок та техніці писання ікон в Україні присвячено черговий номер ілюстрованого бюлетеня Союзу українських філателістів Австрії. Це культурно-мистецьке видання повідомляє також про перебування в Україні популярного віденського диригента і композитора Андрія Гнатишина.

ЗБІРНИК ПРО ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Збірник наукових досліджень «Шевченко і духовність, література, мистецтво, культура, суспільство» підготували і видали наукове товариство імені Т. Шевченка в США та зарубіжний українознавчий журнал «Сучасність». Окрім праць відомих науковців з України, Польщі, Австралії, Канади і Сполучених Штатів до збірника ввійшов ряд доповідей, зроблених на шевченківських конференціях.

Не до сміху

— Не стріляйте! Ми переходимо на ваш бік!
Малюнок з журналу «Шпігель» (ФРН).

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРОРИВ: ХРОНІКА ОДНОГО ТИЖНЯ

Деякий час після Всеукраїнського референдуму 1 грудня переважна більшість країн, зокрема, провідні країни Заходу, займали в питанні визнання державної незалежності України очікувальну позицію. Вони уважно спостерігали за першими кроками нової європейської держави, не поспішаючи визнавати її. І ось наприкінці минулого року стався справжній перелом, про що красномовно свідчить хроніка подій кінця грудня:

25 грудня. Президент США Дж. Буш у своєму зверненні до американського народу заявив про визнання Сполученими Штатами незалежності України. У спеціальному посланні Президентові Л. Кравчуку запропонував встановити повні дипломатичні відносини між двома країнами. (Дипломатичні відносини між Україною і США встановлено 23.01.1992 року).

— Прем'єр-міністр Канади Б. Малруні у зверненні до Президента Л. Кравчука повідомив його про бажання Канади приступити до встановлення дипломатичних відносин з Україною. (Канада визнала державну незалежність України 2.12.1991 р.).

— Незалежність України визнали уряди Мексики, Ірану та Ізраїлю. (Дипломатичні відносини між Україною та Ізраїлем встановлено 26.12, а між Україною та Іраном — 21.01.1992 року).

26 грудня. — Президент ФРН Р. фон Вайцзеккер у листі повідомив Президента Л. Кравчука, що Німеччина визнає Україну як незалежну державу. (Дипломатичні відносини між Україною і ФРН встановлено 17.01.1992 року).

— Уряд Бразилії визнав незалежність України і повідомив її уряд про свій намір відкрити дипломатичну місію в Києві.

— Прем'єр-міністр Австралії у спеціальній заяві повідомив про рішення свого уряду визнати незалежність всіх її держав — засновниць СНД. (Україна і Австралія встановили між собою дипломатичні відносини з 26.12.1991 року).

— Рішення про визнання незалежності України прийняли уряди Таїланду, Перу, Тунісу і КНДР. (Дипломатичні відносини між Україною і КНДР встановлено 9.01.1992 року).

27 грудня. — Уряд КНР визнав уряд України. (Дипломатичні відносини між Україною і Китаєм встановлено 4.01.1992 року).

— Уряд Франції фактично визнав незалежність України, призначивши генерального консула Франції в Києві повіреним у справах цієї держави в Україні. (Дипломатичні відносини між двома державами встановлено 24.01.1992 року).

— Державну незалежність України визнали Алжир і В'єтнам. (Дипломатичні відносини між Україною і В'єтнамом встановлено 23.01 1992 року).

28 грудня. Президент Італії Ф. Коссіга у вітальному посланні Президентові Л. Кравчуку повідомив його, що італійський уряд визнав Україну «суб'єктом міжнародного співтовариства».

— Уряд Японії визнав незалежність України.

— Уряди Індонезії та Йорданії визнали Україну як суверенну і незалежну державу.

29 грудня. Державну незалежність України визнав уряд Бангладеш.

30 грудня. — Уряди Фінляндії і Республіки Корея визнали Україну як незалежну державу.

31 грудня — Міністр закордонних справ і в справах Співдружності Д. Херд повідомив міністра А. Зленка про повне визнання урядом Великобританії незалежності України. (Дипломатичні відносини встановлено 10.01.1992 року).

— Уряд Данії визнав державну незалежність України.

* * *

Таким чином, останній тиждень 1991 року став для України тижнем прориву на дипломатичному фронті. Її державну незалежність визнали всі держави—члени «великої сімки», найбільші країни Азії та Південної Америки, всі основні країни розселення української діаспори.

Ця бурхлива динаміка міжнародного визнання України зберігається і в новому році. Станом на 27 січня, 91 країна визнала її незалежність. Поступово збільшується і список держав, з якими Україна встановлює дипломатичні відносини — зараз їх 27.

Віктор НАГАЙЧУК,
керівник прес-центру МЗС України.

Прогноз нашого кореспондента

ДВОВЛАДДЯ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ У БЕРЕЗНІ?

Коли буде введена власна валюта? Це питання нині найбільше хвилює жителів Литви. Ще до нового року, коли при Верховній Раді республіки був створений спеціальний комітет, у який ввійшли глава парламенту Вітаутас Ландсбергіс і прем'єр-міністр Гедемінас Вагнорюс, стало зрозуміло, що завчасно про введення власної валюти не повідомлятимуть.

Очевидно, що створення національної фінансової системи залежить від економічної ситуації в Росії, яка регулює емісію карбованця. Останнім часом все частіше доводиться чути з офіційних джерел, що ціни виростуть в середньому в шість разів, отже з квітня емісія карбованця збільшиться на 120 мільярдів. Зрозуміло, що за таких фантастичних цін немало карбованців «прийде» і в Литву. Це спричинить неймовірну інфляцію. Захиститися від таких небажаних наслідків Литва може у два способи. Перший — загальними талонами, ласкаво названими в народі «вагнориками» на честь хрещеного батька цього економічного нововведення прем'єр-міністра Вагнорюса. Але останнім часом (починаючи з кінця грудня) погляди на цю систему захисту різко змінилися. Якщо раніше кожен житель отримував до 200 талонів у місяць (20 відсотків зарплати), то в січні дорослим виплатили тільки 80, а дітям до 16 років — 40. У лютому виплата загальних талонів взагалі припиняється.

Крім цього, оголошено, що невикористаними талонами (до 4 тисяч) можна користуватися як інвестиційними чеками, викуповуючи квартири. Уряд таким чином збирається повністю зняти «вагнорики» з обігу, але він навряд чи захоче приєднатися до інфляційних процесів у Росії і втопити свою економіку в океані карбованців.

Тож висновок напрошується один: наступним кроком буде введення власної валюти. Щодо термінів, то тут прогнозувати важко. Та якщо економічна ситуація в Росії погіршуватиметься швидкими темпами, введення національних грошей (літів) замість двовладдя карбованців і «вагнорок» можна очікувати вже на початку березня.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Експрес-новини

Прем'єр-міністр Держради Китаю Лі Пен прибув до Рима. Декількасот осіб провели марші протесту проти його візиту. Представники різних політичних партій критикували італійські власті за те, що вони першими на Заході дали згоду на переговори з Лі Пеном від часу придушення продемократичного руху в Китаї у 1989 році.

* * *

До Софії прибув президент Румунії Ілієску з метою підписання договору про дружбу з президентом Болгарії Желевим.

* * *

Сирія та Ліван бойкотували багатосторонню конференцію щодо питань Близького Сходу, яка відкривається сьогодні в Москві.

* * *

Міністр оборони Великобританії Кінг заявив, що його країна продовжуватиме модернізацію свого ядерного арсеналу. Він висловив занепокоєння щодо потенційної загрози з боку країн СНД, які мають ядерну зброю.

* * *

Міністр закордонних справ Франції Дюма заявив, що його не повністю задовольнили запевнення керівників Росії, України, Беларусі та Казахстану з питань контролю над ядерними озброєннями колишнього СРСР.

* * *

У резиденції посла Японії у Москві відбувся обмін листами про встановлення дипломатичних відносин між Японією та п'ятьма республіками колишнього СРСР: Україною, Беларуссю, Казахстаном, Киргизстаном та Узбекистаном.

* * *

Міністр фінансів Болгарії Костов прибув до Відня для переговорів щодо відстрочення виплати державного боргу приватним західним банкам, який становить 9 мільярдів доларів.

* * *

У Женеві відкрилася півторамісячна сесія комісії ООН з прав людини. Розглядатимуться питання щодо прав людини у Румунії, Афганістані та інших країнах.

* * *

Високопоставлені представники 38 країн — учасниць Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ) зустрілися сьогодні в Хельсінкі з метою розглянути заяву про участь в організації нових незалежних держав. Україна, Молдова, Беларусь і Вірменія звернулися з проханням про термінове прийняття до НБСЄ.

На зв'язку Калінінград

БУРШТИНОВІ ПРОБЛЕМИ

У вільній економічній зоні Янтар», як тепер зветься Калінінградська область, проблеми такі ж, як і скрізь. Лібералізація цін не обминула й територію колишньої Східної Пруссії.

У зв'язку з цим сьома сесія Калінінградської облради ухвалила рішення, згідно з яким тимчасово припиняється на території області дія Закону Російської Федерації «Про податок на додану вартість» стосовно продовольчих товарів до прийняття рішення з цього приводу Верховною Радою Росії.

Дозволяється до затвердження бюджету на 1992 рік встановити мінімальні місячні норми відпуску продуктів: м'яса, масла тваринного, рибної кулінарії, хліба, молока за зниженими на 30—40 відсотків цінами.

Непрацюючим пенсіонерам та дітям дошкільного віку щомісячно виплачуватиметься по 45 карбованців плюс 15 карбованців на оплату проїзду в міському транспорті. Останнє стосується і пенсіонерів за віком, інвалідів, багатодітних матерів, окрім пенсіонерів Міністерства оборони.

Підприємствам та організаціям області дозволено використовувати частину прибутку для дотації вартості продуктів харчування у своїх їдальнях. Ці суми не оподатковуватимуться.

Надано права переробним підприємствам м'ясо-молочної промисловості встановлювати прямі зв'язки з продовольчими магазинами та установами громадського харчування по поставках своєї продукції.

Главам адміністрації міст і райцентрів запропоновано протягом нинішнього місяця вирішити питання про передачу підприємств торгівлі переробним підприємствам для організації фірменних магазинів.

У січні підприємствам торгівлі знижено торгову надбавку з 25 до 20 відсотків на молочну і м'ясну продукцію.

Катерина ВОРОНЕНКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

У ПЕРСПЕКТИВІ — ТОРГІВЛЯ УРАНОМ

Казахстан продав ядерну зброю, сировину та устаткування Туреччині й Ірану. Ці чутки з посиланням на засоби масової інформації США кочували з однієї прес-конференції до іншої, викликаючи сумніви у всіх жителів республіки.

18 січня прес-служба Президента Казахстану Н. Назарбаєва виступила з офіційною заявою: подібне твердження

А як насправді!

не відповідає дійсності. Республіка суворо дотримує взятих на себе зобов'язань про нерозповсюдження ядерної зброї як перед СНД, так і перед світовим співтовариством.

Щодо торгівлі ураном, то Казахстан має запаси цієї сировини. В перспективі — має намір організувати його продаж і за кордон. Але цих кроків буде вжито відповідно до міжнародних норм за погодженням з МАГАТЕ, куди республіка подасть необхідні відомості та документи. Заява прес-служби розповсюджена Казахським телеграфним агентством.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Зі світу по факту

Жертвою «штазі» вважає себе відома політична діячка Німеччини В. Валенбергер. Свого часу її було засуджено за антисоціалістичну діяльність. Втім, нещодавно Валенбергер дізналася, що її чоловік був інформатором служби безпеки колишньої НДР.

* * *

Мозамбікські власті оголосили персоною нон грата другого секретаря посольства Швеції в Мапуту Л. Вахлунда. Його відправлено додому за «порушення дипломатичних норм» у стані сп'яніння».

* * *

Популярну серед монгольських читачів газету «Советский спорт» на 1992 рік передплатив один єдиний читач, заплативши 134 долари 60 центів.

* * *

Радянським представникам, включаючи кореспондентів, які працюють в Австралії, перед поїздками по країні в обов'язковому порядку необхідно повідомляти у письмовій формі місцеве МЗС про маршрут і цілі виїзду за 48 годин. Представники майже всіх інших країн не зобов'язані робити це. Але такі самі правила, очевидно на основі взаємності, встановлено й для австралійців, які працюють у колишньому Союзі.

* * *

Ілюстровану книжку з портретом Сталіна на обкладинці можна побачити на полицях найбільшої книгарні китайської столиці. «Житіє Сталіна» стоїть... у серії коміксів для дітей та юнацтва про життя великих національних і закордонних діячів — марксистів Мао Цзедуна, Енгельса, Леніна, Хо Ші Міна.

ТРАГЕДІЯ ПІД КРУТАМИ

Світло і тіні епохи

28 січня 1918 року, рівно 74 роки тому, сімнадцяти-вісімнадцятирічні українські юнаки зайняли оборону біля станції Крути, куди поспіхом наближалися війська підполковника Муравйова. Вони йшли за хлібом, за чужою волею. Ця подія довго замовчувалась офіційною радянською пропагандою. Знищено могили юних героїв на Аскольдовій могилі. Невідомі їхні імена...

На кого заповзявся Каїн!
Боже, покарай! —
Понад все вони любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих.
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

Павло Тичина.

На Київ ішов Муравйов. Ніжинський курінь, зайнявши нейтралітет, не став на шляху «запрошеного» на Україну війська. Що можна було зрозуміти. З ким воювати? З такими, як і вони, трудягами в солдатських шинелях. Що їм ділити? Онучі?

Муравйов ішов на Київ, щоб розстріляти його жителів з гармат, кулеметів. Багатотисячна, добре озброєна армія і супроти неї — студенти, гімназисти, кадети військових закладів, близько 400 юних стрільців і одна гармата на панцирному потязі. Вони і зайняли оборону на станції Крути Ніжинського району.

Між десятою-одинадцятою годинами муравйовці двічі піднімались у наступ, але щільний кулеметний, рушничний вогонь їх зупиняв. Втретє вони пішли на юних солдатів густою лавою, незважаючи на великі втрати. Завдяки кількісній перевазі їм вдалося оточити правий фланг оборони. Старшини наказали відходити. Багато січовиків-студентів попрямували на станцію, яка вже була захоплена, і потрапили в полон. Кінчалися набої. Невдовзі вмовкли кулемети. Хлопці відступали. Небагатьом з них пощастило о п'ятій годині вечора дістатися до паровоза, який вирушив до Києва. Майже 300 юнаків і десять старшин було або убито, або поранено під Крутами.

На полонених чекала жорстока розправа. «Закипіло большевицьке свято, — читаємо про цю подію у «Черниговской земской газете» 1918 року. — Шляхетні голови молоді, що жили лише вищими поривами любові до народу, до правди, до волі, — сини братнього народу били прикладами, виймаючи очі, мордували нелюдськими муками». Ці понівечені трупи полонених хлопців і були згодом знайдені та поховані у Києві. Багатьох з них важко було впізнати.

Про те, як згодом з муравйовських гармат кілька днів розстрілювали Київ і плакали-стогнали його жителі, багато вже писалося. Зазначу, що таким же чином насаджувався більшовицький режим і на Чернігівщині. Про це свідчать короткі повідомлення місцевої земської газети.

«...29 січня кабінет голови Сосницької земської управи, незважаючи на протести законної влади, обраної загальним таємним голосуванням, був зайнятий озброєним більшовицьким загоном, причому саму голову арештували».

«Затриманий більшовиками на одній з вулиць Чернігова, вихованець старшого класу місцевої гімназії Микола Лебідь знайдений з простреленою головою».

«Більшовики запалили село Шаболин. Воно горить вже 3 доби. На село Нехаївці вони наклали контрибуцію в 500 карбованців».

«Йде примусова мобілізація. У людей віднімають хліб, одяг, худобу і все це вивозять на північ».

Такою була плата за нейтралітет, за вагання, за зволікання у створенні надійних і боєздатних регулярних частин УНР.

...Лише на два дні затримали крутянські герої більшовицько-муравйовський погром незалежної України, що розтягнувся не на одне десятиліття. Начебто мало. Якась миттєвість у нашій історії! А все ж вона, як смолоскип-пересторога, світить нам з минулого: пам'ятайте трагічні уроки січня 1918 року.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

ХТО ПІДТРИМАЄ «СЛАВУТИЧ»?

Наші північно-східні сусіди при нагоді (а ще частіше й без нагоди, особливо останнім часом) полюбляють почесати язики щодо прав так званого «русскоязычного населения» за межами Росії, зокрема в Україні. Спробуймо бодай побіжно поглянути, як почуває себе росіянин з українською пропискою в Києві. Я вже не кажу про Сімферополь, Одесу чи Луганськ. У кожному мікрорайоні столиці є російськомовні школи й дитсадки, зросійщені вузи, театри з російськомовним репертуаром, повно книг і газет російською мовою — а для українських, бачте, не вистачає паперу.

А тепер перенесімося до Москви, де живе майже мільйон українців або людей українського походження, і зіставимо. Але, даруйте, і зіставляти нічого. Бо нічого подібного до того, що мають росіяни в Києві, українці в столиці сусідньої, і як ми звикли їх називати — братньої держави не мають. Навіть тісної кімнатки для товариства української культури «Славутич», якому скоро виповниться чотири роки. І як у даному разі не згадати слова Левка Лук'яненка, який пише: «Взаємини росіянина й українця вони (тобто наші північно-східні сусіди — прим. **В. К.**) уявляють як взаємини вершника і коня: з погляду вершника справедливо, що він на коні, з погляду коня справедливо, що вершник на його спині... І коли цей кінь, тобто хохол, раптом хоче стати людиною, це смертельно ображає великороса, і він гнівно виголошує присуд: «Націоналіст!» — щиро не помічаючи, що, власне, він є націоналіст».

А втім, повернімося до самого «Славутича», який своєю просвітницькою течією намагається розбудити український дух у столиці колишньої імперії. В міру своїх сил і можливостей.

Що може товариство вже тепер записати собі в актив? Мабуть, найперше, що воно певною мірою об'єднало москвичів українського походження (і не тільки їх), які тягнуться до рідної мови, до рідної культури. На всіляких літературно-мистецьких вечорах, зустрічах і, звичайно, на мовних курсах, які організувало товариство, чути українську мову, і люди на якусь годину-другу потрапляють у рідну стихію. Не так давно в Москві почала виходити газета «Український кур'єр», працює українська недільна школа для дітей.

— Торік ми з допомогою популярних московських артистів провели два благодійні вечори на користь «Славутича», — каже Стефанія Гнідина. — Але не так йшлося про фінансову підтримку, бо левову пайку зароблених віддали за оренду приміщення. Мали на увазі інше: зібрати митців, які люблять українське слово і тягнуться до нього, згуртувати їх, надихнути спільною метою. На зустріч з москвичами прийшли і Бела Руденко, і Клара Лучко, і Світлана Коркошко, і Зінаїда Кирієнко, і Василь Лановий... Ціле суцвіття артистичних талантів. Їх тепло приймав зал.

Так і народилася ідея організувати в Москві професійний театр. Чи точніше — відродити його, який було знищено, як і все інше українське, вже першими хвилями сталінських репресій. Треба віддати належне і Мінкультури України: виділено для організації театру 20 тисяч карбованців. Певна річ, цього замало. Потрібні спонсори, потрібна постійна підтримка з боку молодої нашої держави.

Ми — українці

Але вже перший крок зроблено — і не тільки фінансовий. Я пригадую ті два осінні вечори, коли московські актори — українці привезли на рідну землю спектакль «Оргія» за одноіменною драмою Л. Українки і показали на сцені Київського театру імені І. Франка. Був аншлаг, що, погодьтеся, сьогодні рідко трапляється. Хочеться сподіватися, що спектаклі нового театрального колективу викличуть такий самий резонанс і серед московських українців.

Сьогодні очолює «Славутич» відомий космонавт Павло Попович. Чому члени товариства зупинили свій вибір саме на ньому?

— Після офіційної реєстрації «Славутича» ми зрозуміли: на чолі товариства повинна стати людина не лише енергійна, а й авторитетна, яка добре прислужиться українській громаді. Навіть своїм іменем. І як показав час, не помилилися в своєму виборі, — то думка В. Севериненка — одного з організаторів «Славутича».

— Тобто, в даному разі не може бути й мови про «весільного генерала».

— Аж ніяк, — продовжує мій співрозмовник. — Павло Романович при першій потребі, як то кажуть, підставляє плече. До речі, наш голова з самого початку зародження Народного Руху України активно підтримав його програму, так і самих організаторів-рухівців. Хоч ви самі добре знаєте, яку ідеологічну веремію довкола них зчинила тоді компартійна преса у Москві та в Києві.

Прикро, але до цих пір «Славутич» не має даху над головою. На початках українці Москви збиралися в читальному залі бібліотеки імені Т. Шевченка. До речі, туди надходило дещо з української періодики, там стояв бюст Кобзаря з білого мармуру. Зустрічалися з відомими українськими письменниками й артистами, зокрема з Ніною Матвієнко і Дмитром Павличком, Іваном Драчем і Юрієм Мушкетиком... Але невдовзі славутинцям закрили туди двері: приміщення бібліотеки взяли в оренду кооператори.

Ще донедавна московські українці мали надію відкрити свій культурний центр на велелюдному Арбаті. Адже в будинку, де знайшла притулок книгарня «Українська книга», вже кілька років пустка на двох поверхах над магазином.

— Там би знайшлося місце і для виставочного залу, і для недільної школи, і для кафе, — каже Стефанія Гнідина. — Писали ми листи і до старої московської влади, писали й до нової. А результат той самий — відмовляють. Обіцяв нам посприяти дехто з депутатів Московської Ради, але, очевидно, нічого з того не вийшло.

І справді, у жорсткій конкуренції з багатими спільними підприємствами, кооперативами, асоціаціями, акціонерними товариствами «Славутич» має просто безпорадний вигляд. А тому минулого року Постійне представництво України в Москві змилосердилося над місцевими ентузіастами українського відродження й виділило їм скромне (до того ж страшно занедбане приміщення), де раніше містився продуктовий склад. Правда, в центрі білокам'яної столиці, по вулиці Плеханова, але роботи тут, як то кажуть, непочатий край. Та й коштів для ремонту — як кіт наплакав. Адже ще перший кошторис, складений навесні минулого року, передбачав 50 тисяч карбованців. Але з тих пір ціни і на будматеріали, і на самі послуги зросли у кілька разів. А «Славутич» не має на своєму рахунку навіть тих мізерних, як на нинішні часи, 50 тисяч «дерев'яних» карбованців. Отже, сподівається на підтримку і допомогу земляків.

Москва — то, звичайно, не Париж. Та й, зрештою, проблеми тамтешніх українців її ніколи не цікавили. Бо вона завжди мала цих українців, як і всіх інших, за «малоросіян» з якимись дивними примхами та ілюзіями. Тому й не звертала (і, як бачимо, не звертає) на них жодної уваги.

Молода Українська держава чинити так просто не має морального права. Навіть за нинішньої фінансової бідності.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Москва.

Соціальний зріз

ПРИДБАЙТЕ СО

Три місяці тому «ГУ» розповів про н
«Телком» Держкомітету України по зв'я
правління концерну В. Панасюка 10 січня
панорама» викликав велику кількість дзвін
булася друга бесіда з керівником «Телько
ташований на Хрещатику, 22.

— Валерію Лукичу, чим ви так збентежили глядачів?

— Я дав зрозуміти, що на 1992 рік у справі телефонізації України майже немає перспектив. І тим, хто вже був близьким до установки телефону, доведеться або чекати ще бозна-скільки, чи самим братися до справи.

— Чому такий невтішний прогноз?

— Раніше щорічно вводилися АТС на 300—400 тисяч номерів, а у минулому році ледве дотягли до 2 тисяч. Ростуть ціни на обладнання, кабелі. Нікому платити за будівництво нових і розвиток діючих станцій. Під програму на 1992 рік Кабінет міністрів не дає практично нічого.

— То де ж вихід?

— Громадянам нашої держави треба навчитися будувати АТС за... власні кошти.

— І який же механізм?

— Є кілька можливостей: випуск облігацій, створення акціонерних товариств та будівельних кооперативів. Так чинять уже в Ялті, Одесі, над чим працюють в Росії. Власники акцій чи облігацій матимуть великі пільги і стоятимуть у черзі лише рік-півтора замість 7—10, як нині. До того ж право на телефон стає спадковим.

— Яка ситуація в Україні з телефонізацією квартир?

— На початок 1992 року на черзі стояли 3,5 мільйона сімей. Потенційна черга більша у чотири з лишком рази. Якби ми щорічно вводили потужності на 400 тисяч номерів, для задоволення потреби знадобилося б 37 років.

— Чи це означає, що позитивні зрушення можливі лише за умови попереднього внесення грошей?

— Ні, є й інші варіанти. Компанія «Альтек» нашого концерну фінансує будівництво десятків АТС за власні та кредитні кошти. Абоненти ж будуть розраховуватися з нею при встановленні телефонів.

— Чи є сьогодні можливість закупити необхідне обладнання?

— Ми звернулись до Кабінету міністрів з проханням видати концерну генеральну ліцензію на проведення закупівель за бартером. До того ж пропонується машинобудівна продукція, виготовлена понад державне замовлення і на яку у нашій країні немає попиту через високу вартість комплектуючих. Для реалізації таких операцій разом з партнерами із Східної Європи створюємо СП «Інтестел».

— А які перспективи щодо будівництва нових АТС?

— До
бі... в
ф... «С
конаємо
карбован
ласних
відповідн
навіть
Підключ
му «Тел
— На
— Ли
зав...
ста...
сприянн
контори
стір у н
концерн
ном дво
Україні
версаль
добрі вз
німи па
ро, Укрм
лами, У
— А
бання м
— Ро
П... ба
ни... ан
банку
Пошта-
церн і
члена а
— Ц
програ
— У
хідне п
суютьс
Побуд
«під к
поляга
ком —
— І
ніви ц
біт. Н
обіцян
діла н
—
ти, ал
конце
кі мо
ціації
нікаці
денто
ник.
нань
части
версі
ким
Завд
грам
тем п
експо
та д
—
йшло
них
три
—
ли ж
прие
тися
«Тел
вачі

КРУТАМИ

Світло і тіні епохи

...ію у «Черниговгазете» 1918 р... голови молоді, ...вищими пори... до народу, до ...лі, — сини брат... били приклада... очі, мордували ...муками». Ці по... полонених хлоп... одом знайдені та ...еві. Багатьох з ...ло впізнати.

...згодом з му... ...армат кілька днів ...Київ і плакали... жителі, багато ... Зазначу, що та... насаджувався ...режим і на Че... ...ро це свідчать ко... ...ння місцевої ...ти.

...кабінет голови ...земської управи, ...протести закон... ...раної загальним ...осуванням, був ...оєним більшови... ..., причому само... ...штували».
... більшовиками

на одній з вулиць Чернігова, вихованець старшого класу місцевої гімназії Микола Лебідь знайдений з простреленою головою».

«Більшовики запалили село Шаболин. Воно горить вже 3 доби. На село Нехаївці вони наклали контрибуцію в 500 карбованців».

«Йде примусова мобілізація. У людей віднімають хліб, одіж, худобу і все це вивозять на північ».

Такою була плата за нейтралітет, за вагання, за зволікання у створенні надійних і боєздатних регулярних частин УНР.

...Лише на два дні затримали крутянські герої більшовицько-муравйовський погром незалежної України, що розтягнувся не на одне десятиліття. Начебто мало. Якась миттєвість у нашій історії! А все ж вона, як смолоскип-пересторога, світить нам з минулого: пам'ятайте трагічні уроки січня 1918 року.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

...СЛАВУТИЧ»?

...вченка. До речі, туди надходило дещо з української періодики, там стояв бюст Кобзаря з білого мармуру. Зустрічалися з відомими українськими письменниками й артистами, зокрема з Ніною Матвієнко і Дмитром Павличком, Іваном Драчем і Юрієм Мушкетиком... Але невдовзі славутинцям закрили туди двері: приміщення бібліотеки взяли в оренду кооператори.

Ще донедавна московські українці мали надію відкрити свій культурний центр на велелюдному Арбаті. Адже в будинку, де знайшла притулок книгарня «Українська книга», вже кілька років пустка на двох поверхах над магазином.

— Там би знайшлося місце і для виставочного залу, і для недільної школи, і для кафе,— каже Стефанія Гнідина.— Писали ми листи і до старої московської влади, писали й до нової. А результат той самий — відмовляють. Обіцяв нам посприяти і дехто з депутатів Московської Ради, але, очевидно, нічого з того не вийшде.

І справді, у жорсткій конкуренції з багатими спільними підприємствами, кооперативами, асоціаціями, акціонерними товариствами «Славутич» має просто безпорадний вигляд. А тому минулого року Постійне представництво України в Москві змилосердилося над місцевими ентузіастами українського відродження й виділило їм скромне (до того ж страшно занедбане приміщення), де раніше містився продуктовий склад. Правда, в центрі білокам'яної столиці, по вулиці Плеханова, але роботи тут, як то кажуть, непочатий край. Та й коштів для ремонту — як кіт наплакав. Адже ще перший кошторис, складений навесні минулого року, передбачав 50 тисяч карбованців. Але з тих пір ціни і на будматеріали, і на самі послуги зросли у кілька разів. А «Славутич» не має на своєму рахунку навіть тих мізерних, як на нинішні часи, 50 тисяч «дерев'яних» карбованців. Отже, сподівається на підтримку і допомогу земляків.

Москва — то, звичайно, не Париж. Та й, зрештою, проблеми тамтешніх українців її ніколи не цікавили. Бо вона завжди мала цих українців, як і всіх інших, за «малоросіян» з якимись дивними примхами та ілюзіями. Тому й не звертала (і, як бачимо, не звертає) на них жодної уваги.

Молода Українська держава чинити так просто не має морального права. Навіть за нинішньої фінансової бідності.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Москва.

Соціальний зріз

ПРИДБАЙТЕ СОБІ... АТС

Три місяці тому «ГУ» розповів про новостворений концерн «Тельком» Держкомітету України по зв'язку. А виступ голови правління концерну В. Панасюка 10 січня у програмі «Київська панорама» викликав велику кількість дзвінків. Відтак у нас відбулася друга бесіда з керівником «Телькому», офіс якого розташований на Хрещатику, 22.

— Валерію Лукичу, чим ви так збентежили глядачів?

— Я дав зрозуміти, що на 1992 рік у справі телефонізації України майже немає перспектив. І тим, хто вже був близьким до установки телефону, доведеться або чекати ще бозна-скільки, чи самим братися до справи.

— Чому такий невтішний прогноз?

— Раніше щорічно вводилися АТС на 300—400 тисяч номерів, а у минулому році ледве дотягли до 2 тисяч. Ростуть ціни на обладнання, кабелі. Нікому платити за будівництво нових і розвиток діючих станцій. Під програму на 1992 рік Кабінет міністрів не дає практично нічого.

— То де ж вихід?

— Громадянам нашої держави треба навчитися будувати АТС за... власні кошти.

— І який же механізм?

— Є кілька можливостей: випуск облігацій, створення акціонерних товариств та будівельних кооперативів. Так чинять уже в Ялті, Одесі, над цим працюють в Росії. Власники акцій чи облігацій матимуть великі пільги і стоятимуть у черзі лише рік-півтора замість 7—10, як нині. До того ж право на телефон стає спадковим.

— Яка ситуація в Україні з телефонізацією квартир?

— На початок 1992 року на черзі стояли 3,5 мільйона сімей. Потенційна черга більша у чотири з лишком рази. Якби ми щорічно вводили потужності на 400 тисяч номерів, для задоволення потреби знадобилося б 37 років.

— Чи це означає, що позитивні зрушення можливі лише за умови попереднього внесення грошей?

— Ні, є й інші варіанти. Компанія «Альтек» нашого концерну фінансує будівництво десятків АТС за власні та кредитні кошти. Абоненти ж будуть розраховуватися з нею при встановленні телефонів.

— Чи є сьогодні можливість закупити необхідне обладнання?

— Ми звернулись до Кабінету міністрів з проханням видати концерну генеральну ліцензію на проведення закупівель за бартером. До того ж пропонується машинобудівна продукція, виготовлена понад державне замовлення і на яку у нашій країні немає попиту через високу вартість комплектуючих. Для реалізації таких операцій разом з партнерами із Східної Європи створюємо СП «Інтестел».

— А які перспективи щодо будівництва нових АТС?

— До цього залучаємо найбі...у в Україні спе...іалізовану ф... «Свемон», ї...лами виконаємо робіт на 100 мільйонів карбованців, а також РБУ обласних виробничих об'єднань, відповідні будкооперативи і навіть військові підрозділи. Підключимо і будівельну фірму «Тельком-Інвест».

— На що розраховуєте?

— Лише на прямі зв'язки із заво...и-постач...иками, які ста... можли... завдяки сприянню нашої брокерської контори «Тельком-Інвест». Простір у неї великий — адже наш концерн є засновником і членом двох найбільших бірж на Україні — товарної та універсальної. Сподіваємось і на добрі взаємини з нашими давніми партнерами — Укрелектро, Укрметалом, Укрбудматеріалами, Укрліспапером.

— А як з коштами на придбання матеріалів?

— Розраховуємо на допомогу П...банку Укра...і комерційни...анків «Відр...ення», Лісбанку та спеціалізованого Пошта-банку. Адже наш концерн і тут виступає в якості члена або акціонера.

— Що стане пріоритетним у програмі телефонізації?

— У першу чергу все необхідне піде на будови, що фінансуються на кошти населення. Побудувати, обладнати і здати «під ключ» — саме у цьому полягає завдання фірми «Тельком — комплект».

— І все ж залишаються сумніви щодо темпів і обсягів робіт. На сьогодні вже багато обіцяно, укладено контракти, а діла немає...

— Такі сумніви можуть бути, але не слід забувати, що концерн спирається на неабиякі можливості Української асоціації виробників телекомунікацій (АСТЕЛ), віце-президентом якої є ваш співрозмовник. А це — майже сто об'єднань різного профілю, більшу частину з яких становлять конверсійні підприємства з високим технічним потенціалом. Завдяки АСТЕЛ виконана програма випуску обладнання систем передачі. Частина його вже експортується до країн СНД та до Східної Європи.

— У минулій публікації йшлося про закупівлю телефонних апаратів. Що зроблено за три місяці?

— Ми закупили і реалізували жителям України через підприємства зв'язку понад 300 тисяч апаратів. Як бачите, «Тельком» дбає як про споживачів, так і про свою честь.

Розмову вів
Микола НЄМЦЕВ.

БАЙРАМ-АЛІ... В КИЄВІ

Байрам-алі... Досить багато людей пов'язували з цим середньоазіатським курортом своє життя. Це хворі на хронічний гломерулонефрит, при якому страждає видільна функція нирок, унаслідок чого відбувається поступове отруєння організму сечовиною та іншими продуктами життєвої діяльності, яке з роками наростає. Практично невиліковних хворих можна, однак, довгий час підтримувати за допомогою медикаментів та курортного лікування. Мало хто з них не бував у Байрам-алі. Але сьогодні навіть людині із середнім достатком, не кажучи вже про малозабезпечених, туди не поїхати. Виходить, ці хворі приречені?

Поспішаю повідомити, що ні. Виявилося, що ще 20 років тому почалася робота над методами лікування хворих на хронічний гломерулонефрит аналогами курорту. Вони пройшли клінічну апробацію, визнані Міністерством охорони здоров'я України, дозволені до широкого практичного використання. Чому, запитаєте, не використовувались? Та тому, що поки хворі мали можливість відвідувати курорт, влада не вважала за потрібне витрачатися на лікувальні комплекси тут, на Україні. Вони й справді досить дорого коштують, але ж яка пропускна здатність! Кліматотрон, який свого часу було влаштовано над спальним корпусом санаторію «Запоріжжя» в Ялті, дозволяв перебувати у лікувальному мікрокліматі типу Байрам-алі одночасно 80—100 хворим. Відпочиваючі трьох профільних санаторіїв пройшли курс лікування, і це значно поліпшило їх самопочуття. Однак досвід «Запоріжжя» ні в чому не переконав людей, у чиїх силах було впровадити метод у життя. За їхню недальновидність нині розраховуються безпорадні хворі.

Прийти їм на допомогу готова фірма «ЕМІР», яка береться за створення мережі лікувальних комплексів в різних регіонах України. Але це справа не на один день. Сьогодні є можливість допомогти хворим Києва та області. Вони повинні пройти обстеження, яке виявить, чи годиться кожному з них пропонований метод, і одержати направлення на лікування. Фірма також готова прийняти хворих з інших регіонів, стан здоров'я яких не дозволяє чекати організації лікування за місцем проживання. Щодо інших — якщо обласні нефрологи візьмуться за реєстрацію всіх, хто потребує лікування, то ближчим часом можна буде зібрати нараду, де й обговорити подальші дії щодо організації допомоги хворим на хронічний гломерулонефрит. Свою готовність спеціалісти можуть підтвердити по телефону 441-88-06. Цей же телефон стане в пригоді самим хворим в тому разі, якщо місцеві лікарі не виявлять інтересу до пропозиції.

Марина УСОВА.

Історія Павла Григоровича Іванюка прозвучала у нашій газеті з вуст лікаря Семена Мойсейовича Слініна, який подав справу таким чином. Працюючи клепальником на Київському авіаційному заводі № 410, Павло Григорович захворів на вібраційну хворобу, яка так підірвала його здоров'я, що повернутися до трудової діяльності вже не зміг. Профпатологи, які спочатку визнавали факт професійного захворювання, з часом перестали пов'язувати стан його здоров'я з колишньою професією — і він до цього дня без засобів до існування. Головним винуватцем того, що сталося, автор матеріалу «Ходіння по муках» оголосив Київський інститут гігієни праці і профзахворювань та його директора Юрія Ілліча Кундієва.

Однак Центральна лікувально-експертна комісія інституту спростувала звинувачення і представила не вивчені автором факти. Вочевидь, що послугами Слініна редакція більше скористатися не зможе. Але це один бік справи. Є й інший: нові обставини привели на світ нові запитання. Скажімо, з'ясувалося, що в 1962 році Іванюку встановили не III, а II ступінь вібраційної хвороби, за якого можлива реабілітація. Якщо вчинили правильно, в чому деякі спеціалісти сумніваються, то на яких підставах він одержав II групу інвалідності? І чому в 1966 році Міністерство соціального забезпечення України «запропонувало» ЛТЕК її підтвердити, незважаючи на те, що в інституті зафіксували тільки залишкові ознаки захворювання? Аж до 1975 року комісія виконувала вказівку міністерства — як же наважилася на це, не заручившись висновками профпатологів? Не виключено, що до непослідовних і непогоджених дій учасників цієї історії спонукав реальний стан хворого — бува ж, людині не сила підвестися з ліжка, а за аналізами цілком здорова. Та можливі й інші причини. Розібратися в них, з усього видно, доведеться суду — надто заплутана ситуація сформувалася мало не за 30 років, упродовж яких змінювався як склад діючих осіб, так і їхні уявлення про предмет суперечки.

Щодо цього ми й дійшли згоди з Юрієм Іллічем Кундієвим. Проте наша розмова вийшла далеко за межі конкретного випадку і виявилася такою своєчасною, що я пропоную її вашій увазі.

— Тема профзахворювань завжди актуальна, чи не так, Юрію Іллічу? Виробництво розвивається, стають жорсткішими режим, умови праці...

— З часів, коли відомий італієць Бернардіно Ромаціні написав книгу «Про хвороби ремісників», не тільки розширилася номенклатура професій і не тільки змінились умови праці. Іншим стало середовище буття людини: воно аж ніяк не зміцнило її здоров'я. І будь-яка хвороба може трактуватись як професійна, якщо її перебіг ускладнюється у зв'язку з виконанням тієї чи іншої роботи. Таким чином, можна без кінця збільшувати перелік професійних захворювань, якщо є для того наукові підстави. Саме їх ми й маємо відшукати і представити. Це величезна робота! Тим прикріше гаяти такий дорогий час на експертизу і нескінченне листування з приводу її результатів. Експертизою має займатись окрема, незалежна структура. Ми, їй-право, принесемо більшу користь народові, якщо виконуватимемо свій безпосередній обов'язок — вишукувати орієнтири, які допоможуть практичним лікарям вчасно розпізнавати спровоковані умовами праці порушення здоро-

ГОЛОС України

...І... АТС

створений концерн
. А виступ голови
програмі «Київська
Відтак у нас від-
», офіс якого роз-

го залучаємо най-
аїні спеціалізовану
он», ї... лами ви-
т на 100 мільйонів
а також РБУ об-
бничих об'єднань,
будкооперативи і
ькові підрозділи.
і будівельну фір-
-Інвест».

розраховуєте?

а прямі зв'язки із
стач... чиками, які
кли... завдяки
нашої брокерської
ьком-Інвест». Про-
ликий — адже наш
засновником і чле-
айбільших бірж на
товарної та уні-
Сподіваємось і на
ими з нашими дав-
рами — Укрелект-
ом, Укрбудматеріа-
спапером.

**коштами на прид-
іалів?**

овуємо на допомогу
Украї... і комерцій-
«Відр...ення», Ліс-
спеціалізованого
у. Адже наш кон-
виступає в якості
кціонера.

**ане пріоритетним у
елефонізації?**

шу чергу все необ-
а будови, що фінан-
кошти населення.
, обладнати і здати
— саме у цьому
дання фірми «Тель-
плект».

**ж залишаються сум-
темпів і обсягів ро-
огодні вже багато
ладено контракти, а**

сумніви можуть бу-
слід забувати, що
ирається на неабия-
сті Української асо-
бничників телекому-
СТЕЛ), віце-прези-
ої є ваш співрозмов-
— майже сто об'єд-
го профілю, більшу
яких становлять кон-
ідприємства з висо-
ічним потенціалом.
СТЕЛ виконана про-
ску обладнання сис-
чі. Частина його вже
ься до країн СНД
дної Європи.

**минулій публікації
о закупівлю телефон-
тів. Що зроблено за**

акупили і реалізува-
м України через під-
зв'язку понад 300
ратів. Як бачите,
дбає як про спожи-
і про свою честь.

Розмову вів
Микола НЄМЦЕВ.

БАЙРАМ-АЛІ... В КИЄВІ

Байрам-алі... Досить багато людей пов'язували з цим середньоазіатським курортом своє життя. Це хворі на хронічний гломерулонефрит, при якому страждає видільна функція нирок, унаслідок чого відбувається поступове отруєння організму сечовиною та іншими продуктами життєвої діяльності, яке з роками наростає. Практично невиліковних хворих можна, однак, довгий час підтримувати за допомогою медикаментів та курортного лікування. Мало хто з них не бував у Байрам-алі. Але сьогодні навіть людині із середнім достатком, не кажучи вже про малозабезпечених, туди не поїхати. Виходить, ці хворі приречені?

Поспішаю повідомити, що ні. Виявилося, що ще 20 років тому почалася робота над методами лікування хворих на хронічний гломерулонефрит аналогами курорту. Вони пройшли клінічну апробацію, визнані Міністерством охорони здоров'я України, дозволені до широкого практичного використання. Чому, запитаєте, не використовувались? Та тому, що поки хворі мали можливість відвідувати курорт, влада не вважала за потрібне витрачатися на лікувальні комплекси тут, на Україні. Вони й справді досить дорого коштують, але ж яка пропускна здатність! Кліматотрон, який свого часу було влаштовано над спальним корпусом санаторію «Запоріжжя» в Ялті, дозволяв перебувати у лікувальному мікрокліматі типу Байрам-алі одночасно 80—100 хворим. Відпочиваючі трьох профільних санаторіїв пройшли курс лікування, і це значно поліпшило їх самопочуття. Однак досвід «Запоріжжя» ні в чому не переконав людей, у чиїх силах було впровадити метод у життя. За їхню недальновидність нині розраховуються безпорадні хворі.

Прийти їм на допомогу готова фірма «ЕМІР», яка береться за створення мережі лікувальних комплексів в різних регіонах України. Але це справа не на один день. Сьогодні є можливість допомогти хворим Києва та області. Вони повинні пройти обстеження, яке виявить, чи годиться кожному з них пропонований метод, і одержати направлення на лікування. Фірма також готова прийняти хворих з інших регіонів, стан здоров'я яких не дозволяє чекати організації лікування за місцем проживання. Щодо інших — якщо обласні нефрологи візьмуться за реєстрацію всіх, хто потребує лікування, то ближчим часом можна буде зібрати нараду, де й обговорити подальші дії щодо організації допомоги хворим на хронічний гломерулонефрит. Свою готовність спеціалісти можуть підтвердити по телефону 441-88-06. Цей же телефон стане в пригоді самим хворим в тому разі, якщо місцеві лікарі не виявлять інтересу до пропозиції.

Марина УСОВА.

Повернемося до розмови

...ПЛЮС ІНВАЛІДИЗАЦІЯ ВСІЄЇ КРАЇНИ —

ці слова так і просяться у відому ленінську формулу, за якою побудовано суспільство людей, скалічених не тільки духовно, а й фізично. Цифру, якою позначається кількість потерпілих від виробництва, вксокі відомства навіть не наважуються назвати, так само, як і суму компенсацій за втрачену працездатність. Ці дані, кажуть, є, але — для службоеого користування.

ІСТОРІЯ Павла Григоровича Іванюка прозвучала у нашій газеті з вуст лікаря Семена Мойсейовича Сліміна, який подав справу таким чином. Працюючи клепальником на Київському авіаційному заводі № 410, Павло Григорович захворів на вібраційну хворобу, яка так підірвала його здоров'я, що повернутися до трудової діяльності вже не зміг. Профпатологи, які спочатку визнавали факт професійного захворювання, з часом перестали пов'язувати стан його здоров'я з колишньою професією — і він до цього дня без засобів до існування. Головним винуватцем того, що сталося, автор матеріалу «Ходіння по муках» оголосив Київський інститут гігієни праці і профзахворювань та його директора Юрія Ілліча Кундієва.

Однак Центральна лікувально-експертна комісія інституту спростувала звинувачення і представила не вивчені автором факти. Вочевидь, що послугами Сліміна редакція більше скористатися не зможе. Але це один бік справи. Є й інший: нові обставини привели на світ нові запитання. Скажімо, з'ясувалося, що в 1962 році Іванюку встановили не III, а II ступінь вібраційної хвороби, за якого можлива реабілітація. Якщо вчинили правильно, в чому деякі спеціалісти сумніваються, то на яких підставах він одержав II групу інвалідності? І чому в 1966 році Міністерство соціального забезпечення України «запропонувало» ЛТЕК її підтвердити, незважаючи на те, що в інституті зафіксували тільки залишкові ознаки захворювання? Аж до 1975 року комісія виконувала вказівку міністерства — як же наважилася на це, не заручившись висновками профпатологів? Не виключено, що до непослідовних і непогоджених дій учасників цієї історії спонукав реальний стан хворого — бува ж, людині не сила підвестися з ліжка, а за аналізами цілком здорова. Та можливі й інші причини. Розібратися в них, з усього видно, доведеться суду — надто заплутана ситуація сформувалася мало не за 30 років, упродовж яких змінювався як склад діючих осіб, так і їхні уявлення про предмет суперечки.

Щодо цього ми й дійшли згоди з Юрієм Іллічем Кундієвим. Проте наша розмова вийшла далеко за межі конкретного випадку і виявилася такою своєчасною, що я пропоную її вашій увазі.

— Тема профзахворювань завжди актуальна, чи не так, Юрію Іллічу? Виробництво розвивається, стають жорсткішими режим, умови праці...

— З часів, коли відомий італієць Бернардіно Ромаціні написав книгу «Про хвороби ремісників», не тільки розширилася номенклатура професій і не тільки змінились умови праці. Іншим стало середовище буття людини: воно аж ніяк не зміцнило її здоров'я. І будь-яка хвороба може трактуватись як професійна, якщо її перебіг ускладнюється у зв'язку з виконанням тієї чи іншої роботи. Таким чином, можна без кінця збільшувати перелік професійних захворювань, якщо є для того наукові підстави. Саме їх ми й маємо відшукати і представити. Це величезна робота! Тим прикріше гаяти такий дорогий час на експертизу і нескінченне листування з приводу її результатів. Експертизою має займатись окрема, незалежна структура. Ми, їй-право, принесемо більшу користь народові, якщо виконуватимемо свій безпосередній обов'язок — вишукувати орієнтири, які допоможуть практичним лікарям вчасно розпізнавати спровоковані умовами праці порушення здоров'я і лікувати людей, зберігаючи їх для виробництва і сім'ї.

— Із сказаного вами можна зробити висновок, що скарг чимало. Чим вони викликані?

— По-перше, тим загальним недовір'ям, яке виробилось у людей до служб, відповідальних за їх здоров'я, і яке я не можу назвати необгрунтованим. Адже і сьогодні їх вводять в оману. Наочний приклад. Експерти, які знайомилися з умовами праці на одному з суднобудівних заводів Миколаєва, були приємно вражені, опинившись у впорядкованому за всіма правилами приміщенні, де працювали виключно чоловіки. А потім з'ясувалося, що поверхом нижче жінки-електрозварники (!) працювали в закритих (!) відсіках споруджуваного судна. Чи могла не знати про це санслужба? Проте ж не вона відкрила «таємницю підземелля».

В ошуканої людини і логіка відповідна. Вона не бажає лікуватися. Вона воліє довести втрату працездатності й одержати за рахунком, доки живе на цьому світі. Не виходить — починаються сльози, погрози. А то навіть і всиплять що-небудь в сечу — аби на своєму поставити... Та нас важко збити з пантелику. Встановлюючи діагноз і зв'язок захворювання з умовами праці, спеціалісти керуються жорсткими критеріями впливу шкідливих чинників на організм, критеріями розвитку захворювання... Банальний хрестовинно-поперековий радикуліт у тракториста може визнаватись як професійне захворювання. Але може й не визнаватись, якщо розвивається гостро, з високою температурою, що характерно для інфекційного процесу.

— Проте Наказ Міністерства охорони здоров'я, яким керуються експерти, вельми недосконалий. Скажімо, він аж ніяк не орієнтує спеціалістів щодо журналістів. Але ж висока смертність у нашому корпусі свідчить про те, що ця професія певною мірою шкідлива.

— Здоров'ям журналістів просто ніхто не займався. Втім, як і здоров'ям працівників багатьох інших професій. І ми працюємо, щоб згадуваний Наказ переглядався, уточнювався. Вас, звісно, цікавлять результати — тож повернімося до трактористів. У них тепер визнається вібраційна хвороба. Та й радикуліт, який може виникати у домогосподарок, у трактористів пов'язується з умовами праці: загальна вібрація, переохолодження... Хронічний пиловий бронхіт раніше визнавався тільки у робітників вугільних шахт, металообробної, залізорудної промисловості, а тепер і у робітників комбікормових комплексів. Гостре і хронічне перегрівання занесено до Наказу як нова форма професійної патології для вугільників, які працюють у глибоких шахтах. І ми продовжуємо вивчати вплив високої температури на організм, бо цілком очевидно, що вона призводить і до інфаркту міокарда, і до раптової смерті, пов'язаної з перегріванням і порушенням обмінних процесів.

— Таким чином, ви ніби більше піднімаєте айсберг, який десятиріччям «притоплювали» адміністрація, профспілки, які не бажали з нею конфліктувати, безправні санітарні служби, незадовільно підготовлені медичні... Яка частина айсберга сьогодні на поверхні?

—Незважаючи на всі зусилля — незначна. Якщо взяти за точку відліку 1988 рік, коли було зафіксованс дві тисячі випадків профзахворювань, то сьогоднішні шість тисяч можна вважати за досягнення. Але це дуже мало порівняно з США, Фінляндією, Швецією, де профзахворювання виявляються набагато кваліфікованіше. Скажімо, весь світ займається проблемою нервово-емоційного стресу, а у нас вона ігнорується. Суспільство, яке перебуває у стані постійної екзальтації, не може за це не розплачуватися. Психічний стан визначає загальний, який у свою чергу дає підгрунтя для розвитку тих чи інших захворювань... Та хіба тільки стрес залишається поза увагою? Цілини у нас вистачає. Але хто буде її піднімати, якщо не існує такої спеціальності, як профпатолог? У медичних вузах на профпатологію відводиться 72 години. Не дивно, що лікарі, які працюють на виробництві і повинні першими виявляти спровоковані умовами праці порушення здоров'я, просто не відають, яка шкідливість і до яких захворювань призводить. Не краще за них обізнані і обласні, міські, районні профпатологи, які насправді є спеціалістами іншого профілю, але вони мусять займатися профпатологією. Важко передбачати, що уролог виявить патологію зору, а лор — нервову патологію. І не виявляють. Під час періодичних оглядів у 98 відсотках випадків пишеться: «практично здоровий», а потім люди потрапляють до нас із необоротними порушеннями здоров'я. А незабаром і не потраплять, бо новий механізм господарювання навряд чи заохочуватиме місцевих медичних керівників звертатися до спеціалістів з інших регіонів.

Цілком очевидно, що профпатолога треба включати до номенклатури медичних спеціальностей і готувати його, як належить. Проте, коли ми порушували це питання у Міністерстві охорони здоров'я Союзу, то чули у відповідь: «Не треба плодити нероб».

— Заганяючи живе життя у протиприродні форми нашого соціалізму, вітчизняні компрачикоси вивели з ладу механізми, покликані захищати людей від свавілля. Зокрема і цей. Наслідок — інвалідизація всієї країни. І головне — безліч людей втрачає здоров'я на роботі, а винних знайти не можна. Якщо жінка втратила здатність народжувати, або народила каліку, хто доведе, що спричинено це характером або умовами праці? А внаслідок дедалі зростаючого безробіття люди стають й зовсім беззахисними.

— А ви ще поміркуйте над тим, що дехто з новоспечених фермерів посадить на трактор вагітну дружину і підлітка, що члени кооперативу працюватимуть за старими технологіями у малопристосованих приміщеннях. Людині на робочому місці знову буде не до здоров'я. Тому ми й добиваємося створення медицини праці, яка має об'єднати, взаємопов'язати і зосередити на робочій людині служби, які сьогодні діють некомпетентно й розрізнено. Тільки тоді, коли наука глибоко вивчатиме вплив характеру і умов праці на здоров'я, а служби медицини праці і страхування повсякчас контролюватимуть параметри шкідливих впливів, —тільки тоді людина на робочому місці зможе почуватися у порівняній безпеці.

— Чи не станеться так, що всі ці ланки домовляться між собою за спиною трудящих? Адже у нас так заведено...

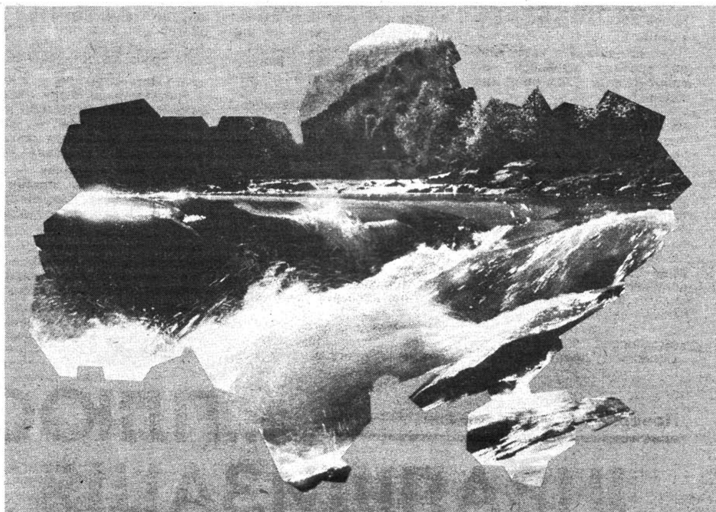
— Страхова компанія може «домовитися» з підприємством хіба що про те, яким чином знизити ризик, що його зазнає здоров'я робітника. Чим нижчий ступінь ризику, тим менший внесок робить підприємство страховій компанії, тим у більшому виграші залишиться компанія, якщо робітник не захворіє. І навпаки. Щоправда, виробнича і страхова ланки можуть спробувати підкупити третю, науково-медичну. Виключити можливість підкупу спроможне державне фінансування.

— Хочу сподіватися, що ви переконаєте уряд у необхідності якнайшвидшої зміни державної політики у цій галузі.

— А я сподіваюся, що преса нам у цьому допоможе.

Марина ДЯТЛОВА,
оглядач з питань охорони здоров'я.

Коли матеріал було підготовлено до друку, мені назвали такі цифри: лише в минулому році від виробництва серйозно постраждали 3090 чоловік. А скільком не вдалося добитися визнання завданих збитків!!

Саме така тема розмови журналіста з начальником Управління заповідників та інших територій, що особливо охороняються, Мінприроди України **М. СТЕЦЕНКОМ.**

ЕТАЛОНИ ПРИРОДИ

ЩО ТРЕБА ЗРОБИТИ, ЩОБ ЇХ ЗБЕРЕГТИ?

— Шановний Миколо Пилиповичу, кілька років тому мені довелося побувати з вами та з іншими працівниками колишнього Держкомприроди УРСР в усіх заповідниках та національних парках України. Зібрані матеріали були надруковані в республіканських газетах. Серед багатьох листів-відгуків трапилося і кілька таких, де читачі заперечували появу нових заповідників. Мовляв, то на Заході їх від жиру створюють, а нам за нашої бідності всі землі треба переорати і засіяти пшеницею, щоб менше її в Америці купувати. Отже, Миколо Пилиповичу, для чого потрібні заповідники?

— Якщо коротко, — для збереження генофонду тваринного й рослинного світу від знищення. А ще заповідні території є еталоном для спостереження за змінами, що їх спричиняє в природі наше господарювання. Що ж до зайнятості площі, то у високорозвинутих країнах, зокрема у США, ФРН, Англії, Франції і Канаді, розорено не більше як чверть земель, а в Україні — вже за 80 відсотків. А от площа природного заповідного фонду України, де заборонена або обмежена господарська діяльність, становить лише 1 мільйон 211 тисяч гектарів або жалюгідні два відсотки території республіки. Зіставте-бо: у США цей показник становить 7,8 відсотка; в Канаді — 4,5, Японії — 5,6, Норвегії — 12. У центральноєвропейських країнах абсолютно заповідні території становлять від 4 до 10 відсотків. Та, як знаємо, порівнювати полиці продуктових магазинів у них і в нас краще не треба. Отже, висновок один: за рахунок розорювання заповідних земель ми себе не прогодуємо. А от знищення їх рівнозначне знищенню нації.

— Цифри, що ви їх навели, переконують. Готуючись до цієї розмови, я виписав з Червоної книги України такі дані: нині під загрозою знищення 531 вид диких рослин і грибів, а також 380 видів диких тварин. Що нам треба робити, щоб зберегти це багатство?

— Вихід один — це створення розгалуженої, науково обгрунтованої мережі заповідників та національних парків. Без цього наше суспільство може втратити найголовніше — живу природу. Екологічна криза обернеться національною катастрофою.

Завдяки дійовій підтримці вчених України, а також преси й громадськості, нам вдалося створити два нові заповідники — «Медоборський» на Тернопільщині та «Дніпровсько-Орільський» на Дніпропетровщині. Розширено також територію Українського степового заповідника на Донеччині та Карпатського на Закарпатті. Реорганізовано у заповідник колишнє Кримське заповідно-мисливське господарство, що існувало лише для полювання високопоставленої партійної еліти.

— Яка ситуація з іншими територіями, які потребують надійного захисту від знищення?

— Вже готові всі матеріали про реорганізацію Азово-Сиваського заповідно-мисливського господарства в державний заповідник. Хоч ми зустріли впертий опір з боку Херсонського облвиконкому, керівництво якого дивиться на цей унікальний природний куточок лише взявши там щось на мушку. Підготовлено документацію для організації Рівненського держзаповідника. В останні роки статус заповідних територій різної категорії отримали більш як 200 природних об'єктів загальною площею понад 120 тисяч гектарів. Отже, на сьогодні площа природного заповідного фонду на Україні становить, як вже було наведено, 1 мільйон 211 тисяч гектарів, що, повторюю з жалем, — лише 2 відсотки від її території. Це надто мало в порівнянні з площею таких територій у високорозвинутих країнах.

— Які найболючіші проблеми?

— Передусім те, що Україна й до цього часу не має єдиної державної системи управління державними заповідниками. Їх сьогодні у нас 15 загальною площею майже 210 тисяч гектарів. На утримання заповідників (у яких працює більше як 1100 чоловік, з них 116 науковців) витрачають щороку (за старими цінами) 4,2 мільйона карбованців, з яких 3,1 мільйона — бюджетні асигнування. У Законі про охорону навколишнього природного середовища України записано, що заповідники мають загальнодержавне значення. Але цією важливою природоохоронною галуззю керують 7 міністерств та наукові підрозділи обласного рівня. Причому керують ті організації, головне завдання яких — господарська, а не природоохоронна діяльність. А це означає, що фінансування, матеріально-технічне забезпечення й вирішення соціально-побутових проблем працівників заповідників здійснюють за так званим залишковим принципом. Особливо важка ситуація склалася в заповідниках за нинішніх умов, коли впроваджують ринкові відносини. І тому саме держава має подбати про їхній захист.

— Що ви маєте конкретно на увазі?

— Передовсім реалізацію постанови Верховної Ради України від 17 лютого 1990 року, якою зобов'язано уряд республіки вирішити питання про передачу державних заповідників у підпорядкування Мінприроди України. Але на цьому шляху палиці в колеса встромляють деякі республіканські міністерства й відомства, а також Академія наук України, Мінвуз, Рада Міністрів Кримської АРСР та Черкаський облвиконком. Їхні аргументи варті пера сатириків.

— Гаразд, Миколо Пилиповичу, ситуація із заповідниками більш-менш ясна. А яка ваша думка щодо включення до державної системи управління ще й територій національних парків?

— Тільки позитивна. В Україні зараз три національні парки. Це — Карпатський на Івано-Франківщині, Шацький на Волині та «Синевир» у Закарпатті. І всі вони підпорядковані обласним виробничим лісогосподарським об'єднанням, головне завдання яких — взяти якомога більше кубометрів лісу. Яка вже там турбота про охорону природи! Особливо з огляду на боротьбу за виживання в ринкових умовах. На мою думку, національні парки, які є складовою частиною заповідного фонду, теж необхідно підпорядкувати державній системі управління заповідних територій. Тобто — Мінприроди України.

— А які проблеми, на вашу думку, можуть постати тоді, коли земля почне переходити у приватну власність? Яку роль у цьому відіграватимуть місцеві Ради?

— Коли місцеві Ради отримають реальні права на землю і її ресурси, то обов'язково з'явиться небезпечна тенденція з боку місцевих органів влади до перегляду статусу заповідних об'єктів і почнуть використовувати їх для господарських цілей. Вже є конкретні факти. У Закарпатті органи місцевих та обласної Ради ухвалили спільне рішення щодо зміни кордонів Карпатського державного заповідника, які були затверджені рішенням уряду нашої республіки. Дії органів місцевих та обласної Рад визнано протизаконними. Вчасно було припинено й продаж англійській фірмі частини земель Ялтинського державного заповідника в Криму.

— Миколо Пилиповичу, проблема збереження заповідних земель в Україні має різні аспекти. Скажімо, на життя унікальних птахів згубно діє військовий полігон, розташований майже на кордоні Чорноморського біосферного заповідника, що на Херсонщині. В центрі державного заповідника «Медобори» опинився і військовий полігон «Сатанів» площею 147 гектарів. Як розв'язують цю проблему? Які кардинальні заходи для збереження заповідних земель розробило Міністерство охорони навколишнього природного середовища України?

— Реальний суверенітет нашої республіки, а також створення Міноборони України дав надію на те, що проблеми з військовими полігонами, які руйнують тваринний і рослинний світ, будуть розв'язані. Щодо Мінприроди України, то наші спеціалісти разом з ученими розробили Закон про природні території і об'єкти, що особливо охороняються. Він уже розглянутий у Кабінеті міністрів і винесений на розгляд парламенту. Якщо цей закон буде схвалений і набере чинності, то він стане ключем для розв'язання багатьох проблем: створення єдиної системи державного управління заповідниками, резервування і розширення фонду заповідних територій, а також захисту державних заповідників та національних парків від стихії ринкової економіки.

Розмову вів
Микола ХРІЄНКО,
оглядач з питань екології.

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Я — інвалід Великої Вітчизняної війни другої групи. Працюю сторожем на будівництві. Щорічну відпустку мені надають тривалістю 12 робочих днів. Чи правильно це? — запитує т. Гермаш з Чернігова.

Ні, неправильно. Згідно з частиною першою ст. 75 Кодексу законів про працю Української РСР щорічна відпустка надається працівникам тривалістю не менш як 15 робочих днів.

Я — пенсіонер. У мене є земельна ділянка 0,07 гектара. Чи повинен я платити податок за землю? — запитує т. Галагань з Підволочиського району на Тернопільщині.

Ні, не повинен. Згідно з частиною 7 ст. 38 Земельного кодексу Української РСР пенсіонери від сплати за землю звільняються.

У зв'язку з реорганізацією школи я залишилася без роботи у 1985 році. Тому змушена була йти на пенсію за вислугу років. У моїй трудовій книжці так і записано. Нині я одержую 132 карбованці з компенсацією. До пенсії за віком мені ще два роки. Чи може таким, як я, допомогти Закон України про пенсійне забезпечення? Чи можливе переобчислення за новим законом? — запитує т. Одинцова із Сватівського району на Луганщині.

Таке переобчислення можливе. Ось що сказано у частині шостій ст. 19 Закону України від 5 листопада 1991 року про пенсійне забезпечення: «З метою коригування рівнів пенсій, призначених до введення в дію цього закону, провадиться їх переобчислення, виходячи з рівня заробітної плати відповідних категорій працівників за станом на 1 січня 1992 року».

Кабінет міністрів України прийняв постанову «Про коригування рівнів пенсій, призначених до введення в дію Закону України про пенсійне забезпечення». Нею передбачено провести переобчислення пенсій, призначених до 1 січня 1992 року, виходячи із співвідношення рівнів заробітної плати на момент призначення пенсій та в даний час. Для коригування рівнів пенсій береться середньомісячний заробіток, з якого призначено (перераховано) пенсію за документами пенсійної справи. Залежно від строку призначення (перерахунку) пенсії сума заробітку помножується на розрахункові коефіцієнти. Так, особам, яким пенсії призначені (перераховані) з 1981 по 1985 рік, сума заробітку помножується на 3,7. З одержаної суми обчислюється пенсія за нормами і на умовах, передбачених Законом України про пенсійне забезпечення. Якщо одержана після коригування пенсія менша за мінімальну для відповідної категорії пенсіонерів, тоді вона встановлюється у мінімальному розмірі.

Крім того, згідно ст. 3 Указу Президента України від 27 грудня 1991 року «Про соціальний захист населення в умовах лібералізації цін» передбачено підвищити з 1 січня 1992 року на 100 відсотків розміри державних пенсій, призначених до 1 січня 1992 року і скоригованих відповідно до частини шостої ст. 19 Закону України «Про пенсійне забезпечення».

Семен КАРЛИЦЬКИЙ,
юрист.

Фирма «Бизнес Экспресс Сервис»

для производства полиэтиленовой пленки приобретет сырье

- Полиэтилен высокого давления различных марок — по коммерческим ценам до 500 тонн в месяц.
- Для заключения договоров поставки воспользуемся услугами посредников.

С предложениями обращаться по адресу: 252111, Киев, ул. Щербакова, 45 А, 4 этаж.

Контактные телефоны (044) 442-42-79, 443-98-08, 443-85-28.

Факс: 442-42-79.

ЭЛЕКТРОННАЯ КОМПЬЮТЕРНАЯ ГАЗЕТА

«ВСЕ — ВСЕМ»

ПРЕДЛАГАЕТ, СОВЕТУЕТ, РЕКОМЕНДУЕТ

Министерствам, ведомствам, научно-исследовательским институтам, государственным предприятиям и коммерческим фирмам; кооперативам и МП, биржам, государственным служ бам трудоустройства, рекламным агентствам, бюро по обмену жилой площади и другим учреждениям.

Воспользоваться возможностью оперативной передачи неограниченных объемов различной информации с большой скоростью на всю територию Украины.

Информация передается по каналу телевизионного вещания для пользователей персональных ЭВМ типа IBM PC/AT.

Передача информации 4 раза в неделю с 15.00 по 1-му каналу УТ.

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Контактные телефоны: (8-044) 441-21-48, 441-21-41.

Орский завод легких металлоконструкций без промедления заключит договоры на изготовление из металла заказчика:

— модульных зданий, имеющих высокую универсальность применения, одно- и двухпролетных, типовых и по индивидуальным проектам в соответствии с вашими потребностями;
— крытых зернотоков размером 48×60 м и высотой 8,6 м;
— арочных зданий радиусом 4 и 8 м, длиной 60 м;
— разборных садовых домиков с верандой;
— профилированного оцинкованного листа длиной от 3 до 12 м, толщиной до 1 мм, с высотой гофры от 15 до 114 мм;
— стеновых панелей с утеплителем из пенополиуретана и минераловатных плит;
— гаражей-укрытий из оцинкованного профнастила;
— торговых киосков и другой продукции из легких металлоконструкций.

Мы используем различные варианты договоров и бартерных операций!

Если у вас есть металл, обращайтесь к нам на ОЗЛМК по адресу: **462401, г. Орск, Оренбургской области, ул. Строителей, 30. Орский завод легких металлоконструкций.**

Телетайп: 144521, 144581, «Сталь».

Факс: 5-40-76.

Контактные телефоны:

— директор завода	55-250
— главный инженер	55-252
— зам. директора по производству	55-232
— зам. директора по снабжению	55-253
— зам. директора по экономике	55-223
— главный конструктор	55-230
— отдел маркетинга	55-291
— бюро договоров	55-289

К услугам всех, кто имеет металлопрокат, многолетний опыт ОЗЛМК, высокий профессионализм и ответственность его коллектива!

Не упускайте свой шанс!

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР «АГРОІНФОРМ»

Основні напрямки діяльності

1. Інформаційно-консультативна допомога виробникам сільськогосподарської продукції.
2. Науково-методична допомога по роздержавленню і приватизації колгоспів, радгоспів, інших державних та низькорентабельних виробників с/г продукції.
3. Допомога в організації виробництва, збуту, переробки с/г продукції та проведення для цього: виставок, семінарів, аукціонів тощо.
4. Сприяння у становленні нових форм організації праці та власності на селі: селянські (фермерські) господарства, сільськогосподарська кооперація, орендні колективи, акціонерні товариства.
5. Організація реклами нових технологій виробництва, збуту, переробки с/г продукції.
6. Видавнича діяльність.
7. Випуск радіо та відеопродукції.

Агентство «Грунт».
Т. 228-17-59.
Факс 228-58-31.

«АГРОІНФОРМ» ПОВІДОМЛЯЄ:

Випуском інформаційного довідника **«ЯК СТАТИ ФЕРМЕРОМ!»** розпочинається серія видань на допомогу виробникам сільськогосподарської продукції.

Ціна видання 25 карбованців (купонів).

Наш р/р 2609535 в Печерському відділенні УСБ м. Києва, МФО 322090, для «Агроінформ».

Квитанцію про оплату разом з листом-замовленням надсилайте на адресу: **252140, Київ-140, а/с 961.**

Власникам довідника надаються права постійного гарантійного інформаційно-консультативного обслуговування.

Тільки в нас Ви дізнаєтесь:

— як і де вигідно продати вирощену Вами продукцію;
— де купити сільськогосподарську техніку;
— про новітні технології вирощування, збуту, переробки с/г продукції.

Ми допоможемо Вам:

— знайти партнерів для організації спільних підприємств та їх реєстрації;
— придбати елітне насіння та племінний молодняк;
— реорганізувати Ваше підприємство у відповідності з вимогами ринкової економіки.

Якщо Вам бракує знань чи досвіду, «Агроінформ» допоможе організувати навчання зі стажуванням у кращих фермерів Канади, США, Австралії, інших зарубіжних країн.

«Агроінформ» хоче і має можливість допомогти у розв'язанні Ваших проблем — сподіваємося на взаємовигідне співробітництво.

Чекаємо на замовлення і пропозиції за адресою:
252140, Київ-140, а/с 961.
Агентство «Грунт».
Т. 228-17-59.
Факс 228-58-31.

«ЭЛЬМАКС»

Если Вы мечтаете своими глазами увидеть Запад, пожить в цивилизованном мире, заработать валюту, купить престижный автомобиль, и в конце концов, почувствовать себя человеком в прямом смысле этого слова, обращайтесь за помощью в представительство Польской корпорации «Эльмакс», которое открыто в г. Гродно, Республики Беларусь.

За умеренную плату мы подыщем Вам подходящую работу (в основном рабочих специальностей: шофер, строитель, слесарь, монтажник, сварщик и т. д.) в странах Западной Европы (преимущественно в Республике Польша). С нашей помощью, в течение года, Вы гарантированно будете трудоустроены за границей на максимально выгодных для Вас условиях.

Аналитическая служба занятости представительства корпорации «Эльмакс» немедленно примет на себя заботу о Вашем трудоустройстве сразу же после получения по почте Вашей анкеты, заполненной на любой бумаге, но строго по приведенному ниже образцу:

АНКЕТА

1. Фамилия, имя, отчество.
2. Возраст.
3. Место жительства (подробный адрес), телефон.
4. Специальность (профессия).
5. Страна, в которой желаете работать.
6. Срок, на который желаете заключить контракт.
7. В качестве кого желаете работать.
8. Наличие заграничного паспорта.

После заполнения анкеты почтовым переводом перешлите 950 рублей на наш расчетный счет **№ 603201** в Региональном коммерческом банке **«Комплекс» г. Гродно, МФО 152101714 код 714.**

Квитанцию о переводе денег и заполненную анкету вышлите по адресу: 230009, г. Гродно, абонентный ящик № 4.

В случае, если по каким-либо причинам предложенная работа Вам не подойдет, или же по другим объективным или субъективным причинам контракт не будет заключен, представительство по первому Вашему требованию или самостоятельно вернет деньги за вычетом 10% (в которые входят стоимость командировочных расходов по переговорам с зарубежной стороной, оплата телефона, факса и т. д.).

Представительство занимает третье место в бывшем Союзе по трудоустройству за границей. Почему же нужно предпочесть именно нас?

— Мы стараемся больше!

За справками обращайтесь по телексу — 194-114, факс 31-53-33.

ДЛЯ ВСІХ БАЖАЮЧИХ, ДЛЯ ГРОМАДЯН І ОРГАНІЗАЦІЙ!

ВІЛЬНИЙ ПРОДАЖ АКЦІЙ!

Поки що — по номіналу. Невдовзі буде дорожче!

Ви ще вагаєтесь? Цілком даремно.

Акції І.Т.А. «Інтелінвест» — це найкращий спосіб зберегти і примножити свої капітали!

Вже за одну тисячу безнадійних «рублей»

Ви станете співвласником підприємницької структури і зможете одержувати прибутки від її діяльності, спрямованої на розробку нових технологій та використання їх на власних виробництвах!

Дивіденди — щорічно, і значно вищі від обіцяних ощадбанком!

Поспішайте! Поспішайте викупити сертифікати на право володіння акціями «Інтелінвест»

— іменними привілейованими,
— іменними простими,
— простими «на пред'явника».

Чекаємо на Вас! Наш розрахунковий рахунок № 904310 в ПББ «Станкінбанк» м. Києва, МФО 322261.

ТЕЛЕФОНУЙТЕ: (044) 416-43-14.

Пишіть: 252071, м. Київ-71, вул. Хорива, № 1.

НОВІ МОЖЛИВОСТІ

— право повного володіння і розпорядження акціями;
— право на одержання дивідендів від прибутків;
— право на участь у вигідних цільових програмах;
— право на першочергове придбання продукції.

Ці права та матеріальну користь забезпечать Вам акції І.Т.А. «Інтелінвест»!

Сертифікати на право володіння акціями ще можливо придбати за номінальною вартістю. Поспішайте вкласти ***БЕЗНАДІЙНІ КАРБОВАНЦІ У БЕЗУМОВНО НАДІЙНУ СПРАВУ!*** *Наш розрахунковий рахунок № 904310 в ПББ «Станкінбанк» м. Києва, МФО 322261.*

Наша адреса: м. КИЇВ, вул. ХОРИВА, 1.

Тел. (044) 416-43-14;
Факс (044) 224-52-27.

ОЛЕКСАНДРЕ ІВАНОВИЧУ, ВОСКРЕСАЙТЕ!

Сумний гумор

За життя його називали полтавським сміхотворцем. Бачачи добру і трішки хитрувату усмішку Олександра Івановича Ковіньки, чуючи його сердечно-теплий голос, не вірилося, що на долю цієї людини випало двадцять літ поневірянь у сталінських концтаборах. Як мовиться, доля — не доведи Господи...

Він не впустив у серце озлобленості. Повернувшись у середині п'ятдесятих років у Полтаву, продовжив насильно перервану творчу працю. Одна за одною виходили його рясно пересипані народним гумором книжки. Майже до останніх днів Олександр Іванович з радістю ходив на творчі зустрічі з читачами. З любов'ю і надією плекав молоду літературну парость.

Не залишався Ковінька і осторонь, так би мовити, суто ділового життя Полтави. Упродовж багатьох років його обирали до місцевих Рад народних депутатів, і він сумлінно виконував депутатські обов'язки.

Мав Ковінька високі урядові нагороди. Став він і одним з перших лауреатів республіканської премії імені Остапа Вишні.

Та найвищою відзнакою, звичайно, була приязнь читачів — шанувальників таланту відомого сміхотворця. Авторові цих рядків багато разів доводилось бачити, якою увагою, любов'ю зустрічали полтавці, сумчани, харків'яни, черкащани виступи Олександра Івановича. Він був воістину народним сміхотворцем.

І ось 25 липня 1985 року Ковінька пішов із життя.

Не знаю, чим це пояснити, але злий фатум, який переслідував письменника в роки сталінщини і ще довго-довго після неї, не відстав од нього і після кончини.

Для організації похорону заслуженого письменника місцева влада організувала комісію, яку очолила одна із заступників голови міськвиконкому. Так ось, комісія згадала, що для небіжчика (передусім) необхідні домовина і яма, лише... увечері напередодні похорону. Тож готувати поховання заходилися авральним (таким звичним) способом.

Трапився казус і під час похорону: якісь засекречені духовики утнули на кладовищі щось бравурне, схоже на військовий марш. День поховань Ковіньки став днем ще одного парадоксу — він закінчився унікальною тризною. Суть у тому, що якраз тоді набувала розмаху лігачовсько-горбачовська кампанія боротьби з пияцтвом та алкоголізмом. А ми, як відомо, люди запопадливі, тож не перегнути палицю не можемо. Що ж до поминок Ковіньки, то в обласному партійному «угорі» владно ухвалили: щоб тризна спиртним і не пахла. Поминати небіжчика слід... миргородською і ситром.

Високу ухвалу виконали і перевиконали: за столом не було навіть домашньої наливки.

Запам'яталися мені слова одного з гумористів, який приїхав з Києва на похорон Ковіньки: «Якби Олександр Іванович знав, що його отак поминатимуть, нізащо б не помер...».

Та чорний гумор «поминками» не закінчився. Він триває досі.

А суть ось у чому.

За поминальним столом, хоч і без краплі спиртного, було розлито море присягань берегти пам'ять про чудового письменника. У селі Плоскому Решетилівського району, де народився і виріс Ковінька, відкрити його музей. На будинку по вулиці Зигіна в Полтаві, де останні роки мешкав Олександр Іванович, повісити меморіальну дошку. А ще... А ще... Чого тільки не говорили — не балакали функціонери Спілки письменників, партій, Рад народних депутатів, культури, товариства книголюбів і т. д., і т. п. Слухав я й думав: пам'яті про Олександра Івановича бути безсмертною.

Чимало води спливло у Ворсклі звідтоді, чимало змін відбулося в громадському житті Полтави. Трапилися зміни і в родині письменника: поруч з Олександром Івановичем знайшла вічний спочинок його дружина Поліна Марківна. Пішов в інший світ зять Ковіньки.

Незмінним лишилося інше — чортополох черствості в душах місцевих можновладців стосовно письменника. Тож коли вам, шановні читачі, випаде бути в Полтаві, не шукайте меморіальної дошки на будинку по вулиці Зигіна, 4. Не мчіть у Плоске, щоб відвідати музей Ковіньки. А якщо ви підете на могилу письменника, яку без допомоги доньки гумориста Ярини Олександрівни вам нізащо не вдасться відшукати, то уздрієте на ній не пам'ятник, а іржаву комунальну тумбу, поставлену в день поховань.

На запитання, де ж пам'ятник, на спорудження якого кілька років тому вносили пайові кошти кілька обласних і міських організацій, донька Олександра Івановича, плачучи, пояснила: що камінь, вибраний нею для надмогильника, в майстерні підмінили. Тож вона запротестувала. На цьому справа й скінчилася.

Нещодавно я знову відвідав могилу митця. Стоячи біля сірого горбочка землі, придавленого іржавою комунгоспівською пірамідою, я згадав лагідний голос письменника, ніби знову побачив його щиру і трішки хитрувату усмішку. І мені надзвичайно хотілося, щоб покійний почув мої гіркі слова, звернені до нього: воскресайте, Олександре Івановичу! Для вашого сатирично-гумористичного пера ще дуже-дуже багато роботи, зокрема такої, яка учила б усіх нас, нині сущих на землі, елементарному — вшануванню пам'яті тих, хто вже пішов у світ інший.

Михайло КАЗИДУБ,
член Спілки письменників України.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ — відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61

телефакс — 224-72-54

Відділ реклами — 441-89-44

Бухгалтерія — 441-84-00

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається. Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Тираж 328605.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311013.

Фейлетон

Євген ДУДАР

ЯКИЙ САВА, ТАКА Й СЛАВА...

Лист Гаврила з Мозамбіка комендантові Московського Кремля

Пане-товаришу!

Нас, жителів хутора Мозамбік, дуже здивувало, що з подвір'я «старшого брата» останнім часом здійнявся галас. Проти незалежної України. На всі голоси. І «демократи», і партократи, і анархісти, і монархісти. Мовляв, здійснення Україною своєї державності є не що інше, як «...оскорбление великой русской нации». Бо, з'ясовується. «...Крым, Одесса, Севастополь — все это часть национальной русской истории и часть ее величия...».

А хтось ще й з-за спини волає: «Солдаты, матросы, офитцеры, адмиралы! Не присягайте Украине!.. Нет отечества — великого Советского Союза, осталась его честь — малое отечество — республика Крым. Теперь ей, только ей может присягнуть на верность каждый, имеющий честь и имеющий достоинство...».

Словом, який Сава, така й слава. Яке було «отечество», така й зосталася «честь». «Солдаты, матросы, офитцеры, адмиралы», думаємо, висновок зроблять.

Громадськість хутора Мозамбік непокоїть інше: безвідповідальні заяви ваших відповідальних осіб.

Ні, ні. Ми не втручаємося у ваші внутрішні справи. І те, чого вашого президента на зустрічах з трудящими не закидали тухлими яйцями, аналізувати не збираємося. Чи в даній ситуації «наличие» любові до президента, чи «неналичие» тухлих яєць, нас не хвилює. Нас обурює заява, що Чорноморський флот... «был, есть и будет российским».

Навіть свинарка Астраущенко, затята противниця будь-якої незалежності, сказала:

— Ну, загнув!.. Такий чєловєк і не зна історії...

«Загинає» не лише «він». «Загинає» вчорашній радник Горбачова. «Загинає» сьогоднішній санкт-петербурзький бос. «Загинають» «експерти», «політологи», «коментатори», генерал-єфрейтори і рядові телевізійні фредки. Оті з московської програми «НОВОСТИ». І навіть парламент «загинає».

А вже як «загинали» на «всеармейском офицерском собрании»... Навіть його преосвященство показали свої монархічні роги і великодержавний хвіст. Що там вже казати про майорчика «уманського полка». Який ще по дорозі до мікрофона «поміняв» уряд України, налякав офітцерську братію рухом, який «приходит к власти, но не пользуется успехом народа»...

А коли до трибуни дорвався майор, відрекомендувався, що він із «Советского Союза» і прорік: «Принятие национальных присяг считать позором и изменой родине», ми переконалися, що в залі таки багато людей із хворою уявою. Тільки ніяк не могли зрозуміти, чиї вони «защитники»? І хто їм довіряє зброю? Хоч зрозуміло було одне: вони зібралися, щоб ще раз налякати незалежну Україну...

Всі мають «претензії» до України. То вона «...главная поставщица армии сахаром, не дает сахара». (Ніби український народ вічний інтендант російської армії). То Україна «...не реагирует на предложение красноярцев заключить соглашение на поставку продуктов...». І ті не беруть атомні відходи. То наш президент не такий, якого хочеться російським «політологам». То наш парламент не такі приймає рішення. То наш уряд підриває російську економіку. Виходить, якби не Україна, то російський народ жив би у суцільних «песнях и плясках». Виходить, український уряд має робити те, що заманеться кожному російському двірникові. Інакше, «Украина отказывается», «Украина срывает», «Украина не поставляет», «Украина замышляет»... Виходить, вчорашній «старший брат» вирішив зробити неслухняного вчорашнього «молодшого брата» сьогоднішнім «врагом народов» Росії. Щоб вони не лише писали транспаранти: «Ельцин! Заставь хохлов накормить Россию!» Але й сіли у танки і показали «малоросским сепаратистам», що таке «гордость великороссов». Бо, з'ясовується, що «возрождать свое величие» має право тільки «русская нация». Честь і достоинство може мати «только истинно русский человек»... Бо тільки «истинно русский человек» може великодушно заявити: «Грешно и опасно обижать даже самую маленькую нацию...». І для підтвердження таких слів запропонувати переселити цю націю на полігон.

Отака, вибачте, мораль. Отака, вибачте, честь. І таке «достоїнство».

У зв'язку з такими, як каже свинарка Астраущенко, інсенуаціями, громадськість Мозамбіка вважає своїм обов'язком спитати вас, пане-товаришу коменданте:

— На який час у вас тепер переведені кремлівські куранти? На валуєвсько-романовський, сталінсько-берїівський, брежнєвсько-сусловський?..

«Звезды кремля»: Куди вони спрямовують свої «лучи чучхе»? На зогрівання голодних народів Росії чи на підігрівання міжнародних конфліктів у незалежних державах?..

Новий господар вашого кремля поскаржився якійсь газеті, що він зовсім мало спить. Бо постійно думає, як реорганізувати старий союз у нове суспільство?

Сторож свиноферми дід Тимоха з цього приводу зауважив:

— Якби він нормально спав, то йому б таке, вибачте, в голову не лізло... Бо реорганізувати старий союз у нове суспільство — це все одно, що із старих, зотлілих подертих штанів пошити нового смокінга...

Зостаємося з незалежним сусідським привітом!

І нагадуємо вам прислів'я: «Не суньте носа до чужого проса. А подивіться, як із просом під власним носом!»...

Адью!..
Хутір Мозамбік,
січень 1992 р.